

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul VIII (XXIX) Nr. 191 (1277)

Simbătă 13 mai 1978

8 pagini — 1 leu

ÎNALT PRESTIGIU INTERNAȚIONAL

Răstimpul care a trecut de la apariția numărului precedent al revistei noastre a fost marcat de un eveniment politic cu înalte semnificații internaționale: vizita în S.U.A. a președintelui Republicii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu. Urmărită cu viu interes și admirație de către opinia publică mondială, cu firească emoție și îndreptățită mândrie patriotică de către întregul nostru popor — această vizită a constituit un incontestabil câștig pentru cauza păcii și colaborării dintre popoare, un exemplu de stimă și dorință de înțelegere între două țări complet diferite ca mărime și sistem social, o vie ilustrare a prestigiului internațional de care se bucură România, prestigiu indisolubil legat de personalitatea președintelui ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, om politic de talie mondială, revoluționar consecvent și neobosit luptător pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

Din ecourile ample sosită la redacția noastră în cursul vizitei și după încheierea ei, spicăm câteva dintre gândurile învățătorilor, profesorilor și educatoarelor, oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități din instituțiile de învățământ de pe întreg cuprinsul țării, înalta apreciere pe care o acordă, în unanimitate, activității tovarășului Nicolae Ceaușescu, căldura cu care îl însoțesc pretutindeni în soliile sale de pace și prietenie, în munca desfășurată pentru binele poporului.

Incredere nețărmurită in conducerea partidului și statului nostru

După ce subliniază că întregul colectiv de cadre didactice și de elevi al Grupului școlar mecanic de material rulant din Pașcani a urmărit cu emoție și înaltă mândrie patriotică vizita făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu în S.U.A., vizită care a pus în evidență, o dată în plus, dorința de colaborare a poporului român cu celelalte popoare, puternica personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, militant neobosit pentru pacea și prosperitatea tuturor națiunilor, pentru înfăptuirea unei lumi mai drepte și mai bune — prof. Gheorghe Bălăieșu, secretarul organizației P.C.R. din această unitate de învățământ, ne scrie: „Noi, cei ce trăim și muncim pe meleagurile pașcanene, ne exprimăm încrederea nețărmurită în conducătorul nostru iubit, în drumul mereu ascendent ce-l va urma România, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, revoluționar clarvăzător, cu o vastă experiență politică, al cărui exemplu de muncă și dăruire pentru binele poporului ne dă tuturor țării și încredere în întreaga noastră activitate. În numele membrilor de partid, al tuturor cadrelor didactice din școala noastră, ne angajăm să educăm tineretea în spiritul muncii, al cinstei și devotamentului față de patrie, al păcii și respectului față de toate națiunile lumii“.

O nouă confirmare a realismului politicii externe a României

„Vizita întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în S.U.A., expresie elocventă a politicii de pace și colaborare internațională duse de partidul și statul nostru — ne scrie prof. Gheorghe Gogu, inspector general al Inspectoratului școlar al județului Arad — a fost urmărită, alături de întregul nostru popor, cu sentimente de aleasă mândrie patriotică, și de către educatoarele, învățătorii, profesorii — români, maghiari, germani și de alte naționalități care muncesc în unitățile de învățământ ale județului nostru.

Desfășurarea întregii vizite a reprezentat o nouă dovadă a recunoașterii, pe plan internațional, a înaltelor calități de om politic de talie mondială, de remarcabil om de stat ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, care aduce o contribuție strălucită la descifrarea sensurilor majore ale evoluției lumii contemporane, în abordarea constructivă a problemelor cu care se confruntă omenirea. Totodată, vizita în S.U.A. a constituit o nouă confirmare a prestigiului și respectului de care se bucură România în concertul popoarelor lumii.

Încă o dată au fost puse în evidență — în ochii întregii omeniri — realismul și justețea politicii Partidului Comunist Român, clarviziunea și fermitatea cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit al națiunii noastre socialiste, acționează pentru dezvoltarea cooperării cu toate popoarele, în vederea democratizării vieții internaționale, pentru crearea climatului care să permită fiecărei națiuni să ducă o viață demnă, liberă și independentă“.

Remarcabilă contribuție la edificarea unor relații de colaborare între popoare

„Trăim un sentiment puternic al istoriei — ne scrie prof. Nicolae Dănuțescu, de la Școala generală nr. 6 din Tulcea. Pentru noi, generația contemporană, acest sentiment se exprimă în raportul direct dintre trecutul nostru multimilenar, marcat de evenimente mărețe și de înaltași iluștri și prezentul — România socialistă — intruchiparea ideală a aspirațiilor poporului nostru. În acest context, opera istorică a tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie o strălucită contribuție la edificarea prezentului nostru socialist, este o contribuție cu adânci rezonanțe în conștiința poporului român și a lumii contemporane.

Vizita președintelui României în S.U.A., care a purtat, putem spune, o mare misiune istorică — de edificare a unor punți trainice spre colaborarea dintre națiuni — a confirmat încă o dată modul strălucit în care poporul român, prin cel mai autorizațiu al său, acționează pentru salvarea păcii, a civilizației, culturii și progresului general al omenirii, pentru fâurirea unei lumi mai bune, mai drepte și mai înfloritoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, viața sa, activitatea sa neobosită consacrate fericirii poporului

(Continuare în pag. a 8-a)

Particularitățile reformei învățământului polonez

— Interviu cu JERZY KUBERSKI, ministrul învățământului și educației din R. P. Polonă —

Red.: Urmărim cu deosebit interes realizările școlii poloneze, ale cărei tradiții prestigioase sint binecunoscute în lume. Cititorii noștri au fost informați în mai multe rânduri despre pregătirile ce au avut loc în țara dv. în vederea Reformei sistemului educației naționale. Ce factori au impus ca această reformă să aibă loc acum și nu în altă etapă?

Jerzy Kuberski: Sint câteva motive pentru care facem acest lucru de abia acum. Motivul principal este acela că școala noastră, așa cum se prezintă ea azi — cu structura sa organizatorică și cu conținutul său — dăinuiește din anul 1964. Or, o analiză a dinamicii sistemelor școlare din lume pune în evidență necesitatea unor schimbări pe planul educației naționale tot la 10—15 ani.

ANUL 2050

PERMANENȚĂ MILENARĂ

A-ți cinsti străbunii e o datorie. Trăim aici de milenii. Ne știe pământul în care s-au păstrat ca într-un sipet urmele strămoșilor noștri. Scrise și nescrise. Săpate în piatră, intruchipind cetăți de apărare, și altele meșteșugite cu ușoara mîngiere a palmei ce trece deasupra lutului umed. Străchini și ulcioare încondeiate, ca și cele din care mai beau încă țărani noștri și azi. Ne știi cei care au venit, au văzut și-au plecat, căutîndu-și sălașul prin alte meleaguri. Ne știi prietenii, cu care am avut totdeauna hotare credincioase. Ne-am văzut de rosturile noastre pe aceste pămînturi, fără să căutăm bogății deșarte, sau mai puțin deșarte, la alții, și nici altă mărime a brațului decît apăsarea reavănă, bărbătească pe coarnele plugului.

„Iar noi locului ne ținem“, glăsuiește versul marelui nostru poet. Ne-am ținut, și am rămas. aici, asimilîndu-ni-l chiar pe cuceritorii romani. Nu sintem orgolioși, dar sintem mîndri. Căci cine ar cere dovezi că soarele există, răsare în fiecare dimineață? Nici măcar orbii. Sintem mîndri pentru ziua de astăzi. Apoi, întorcîndu-ne la ieri, și la

un ieri și mai depărtat, ne simțim mîndri. Căci aici, pe acest pămînt rotund ca o piine, trăiau, ne spune Herodot, geto-dacii, „cei mai viteji și mai drepti din marele neam al tracilor“. Aici, în urmă cu 2050 de ani, lua naștere statul centralizat și independent fâurit de Burebista, rezultatul unei dezvoltări milenare, o entitate economică puternică, dar și una etnică și culturală, sincronă cu cea a romanilor și a grecilor.

Vom sărbători în 1980, 2050 de ani de la începuturile noastre pe aceste meleaguri, primul din șirul de momente ce se înlanțuie firesc în zbuciumata noastră istorie. Referindu-se la aceste momente ale istoriei noastre, în recentul interviu acordat cotidianului mexican „El Nacional“, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea: „Noi considerăm că toate aceste momente trebuie menținute treze în memoria și conștiința poporului, a tineretului, pentru că ele jalonează procesul istoric de formare și dezvoltare a națiunii noastre“.

CORNELIA GIRMACEA

SĂRBĂTORI ÎN MAI

În fiecare an, luna mai înseamnă pentru cuprinsul românesc o lună a unor sărbători deosebit de dragi inimii noastre. Este luna deșteptării întregii naturi și lună în care, la 8 Mai 1921, s-a născut, din cutezanța clasei muncitoare, Partidul Comunist Român.

De atunci au trecut cincizeci și șapte de ani. Azi, țara ni-i mai puternică și mai înfloritoare ca niciodată. Sint puterea și înflorirea ce vin din străfundul milenarei noastre istorii, putere și înflorire pe care le-au scos la lumină ca pe niște nestemate de preț, politica partidului și statului nostru.

În luna mai sintem parcă mai ai lumii ca totdeauna; pentru că la fiecare 1 Mai sărbătorim Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc de pretutindeni. Și în acest an, 1 Mai l-am sărbătorit în spiritul solidarității cu lupia oamenilor muncii de pe toate meridiane! Iar mindria noastră, a tutu-

ror celor ce muncim cu brațele și cu mintea din România, este de a constata creșterea continuă a prestigiului internațional al patriei noastre.

Am sărbătorit apoi, de curînd, 9 Mai, dată care pentru poporul român are o dublă semnificație: a proclamării, în urmă cu o sută unu ani, a independenței de stat a României, precum și mărirea victorie obținută acum treizeci și trei de ani de popoarele iubitoare de libertate, asupra fascismului.

Deși între aceste două mari evenimente s-au succedat multe decenii, ele se află într-o continuitate firească. Pentru că ambele marchează momente de cotitură în istoria de luptă a poporului român, în lupta pentru libertate și independență.

Sărbători în mai... Sărbători ale inimii noastre!

DIMITRIE RĂCHICI

În scopul adoptării celor mai bune măsuri pentru reformarea școlii, din inițiativa Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., a fost instituit, în anul 1971, un Comitet de experți care, pe baza unei analize științifice a problemelor educației și învățământului nostru, a elaborat propuneri pentru reforma sistemului educației naționale. Aceste propuneri au fost supuse discuției publice, după care s-a luat hotărîrea de a lansa reforma.

De ce facem reforma de abia acum? Sint două cauze principale. Mai întii, amintese faptul că anul 1978, în care este lansată această amplă acțiune, este, la noi, anul cu cel mai puțin numeros

Interviu realizat de
STELA PREDESCU

(Continuare în pag. a 8-a)

AGENDA CLASELOR TERMINALE

Clasa a VIII-a

Cursurile se încheie la 15 iunie 1978, după ultima oră de activitate. Serbarea de sfârșit de an are loc în ziua de 21 iunie.

În perioada 16 iunie — 30 iunie promovăți clasei a VIII-a se înscriu în treapta I de liceu după următorul grafic: 16—25 iunie — depunerea de către elevi a fișelor tip de înscriere la secretariatele liceelor pe care doresc să le frecventeze. La liceele la care se susțin probe de aptitudini, fișele de înscriere se depun până la 19 iunie inclusiv; 20—29 iunie — susținerea probelor de aptitudini la liceele la care sunt prevăzute astfel de probe, concursul de admitere la profilurile pedagogice și geografice și afișarea rezultatelor; 26—30 iunie — reorientarea elevilor și stabilirea unităților la care se organizează probe de verificare a cunoștințelor; 2—4 iulie — susținerea probelor de verificare a cunoștințelor; 6 iulie — afișarea rezultatelor probelor de verificare a cunoștințelor; 7—10 iulie — reorientarea elevilor care nu au fost înscriși în urma susținerii probelor de verificare a cunoștințelor, către alte licee unde au rămas locuri neocupate.

Clasa a X-a

Cursurile se încheie la 30 iunie 1978 după ultima oră de activitate, atât la zi cât și la seara. Serbarea de sfârșit de an: 16 iulie 1978.

Desfășurarea concursului de admitere în clasa a XI-a (treapta a II-a) de liceu are loc după cum urmează:

A. ÎNVĂȚĂMÎNT DE ZI.
1 iunie — afișarea numărului de locuri pe profiluri și meseri; 1—8 iulie — înscrierea candidaților; 2—7 iulie — susținerea probelor de aptitudini și a examenelor de diferență; 9—11 iulie — probe scrise și orale; 15 iulie — afișarea rezultatelor.

B. ÎNVĂȚĂMÎNT SERAL.
1 august — afișarea numărului de locuri pe profiluri și meseri; 20—26 august — înscrierea candidaților, susținerea probelor de aptitudini și a examenelor de diferență; 27 august — afișarea listei meseriilor la care numărul de candidați este mai mare decât numărul de locuri planificate și pentru care se organizează concurs de admitere; 28—30 august — probe scrise; 31 august — afișarea rezultatelor.

Clasa a XII-a și clasa a XIII-a

Pentru clasa a XII-a, învățămînt de zi și clasa a XIII-a, învățămînt de zi și seral, cursurile se încheie în ziua de 20 iunie 1978, după ultima oră de curs, iar pentru clasa a XII-a, învățămînt seral în ziua de 15 iulie 1978, după ultima oră de curs.

ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA EXAMENULUI DE BACALAUREAT.

A) Sesiunea iunie.
Până la 10 iunie — executarea lucrărilor practice;
20 iunie 1978 — încheierea cursurilor claselor a XII-a (anul IV) și a XIII-a (anul V);
21 iunie 1978 — alcătuirea listelor definitive cu candidații înscriși la examenul de bacalaureat;
22 iunie 1978 — probă scrisă la limba și literatura română;
24 iunie 1978 — probă scrisă la: matematică, anatomia și fiziologia omului, economie politică, istoria României, filozofie și estetică, geografie, pedagogie preșcolară;
25 iunie 1978 — probă scrisă la: fizică, chimie, filozofie, științe biologice;
26 iunie 1978 — probă scrisă la: limba și literatura maternă;
26—27 iunie 1978 — afișarea rezultatelor probelor scrise;
26—30 iunie 1978 — susținerea lucrării practice, precum și desfășurarea probelor orale pentru candidații care nu au obținut cel puțin nota 5 la fiecare probă scrisă și solicită prezentarea la proba orală.
30 iunie 1978 — încheierea examenului de bacalaureat.

B. Sesiunea august.

1—5 iulie 1978 — înscrierea la examenul de bacalaureat și stabilirea temelor lucrărilor practice pentru candidații care nu au promovat examenul de bacalaureat în iunie 1978;
Până la 5 august 1978 — executarea lucrării practice;
15 august 1978 — alcătuirea listelor definitive cu candidații înscriși la examenul de bacalaureat;
16 august 1978 — probă scrisă la: limba și literatura română;
18 august 1978 — probă scrisă la: matematică, anatomia și fiziologia omului, economie politică, istoria României, filozofie și estetică, geografie, pedagogie preșcolară;
19 august 1978 — probă scrisă la: fizică, chimie, filozofie, științe biologice;
20 august 1978 — probă scrisă la: limba și literatura maternă;
20—21 august 1978 — afișarea rezultatelor probelor scrise;
20—25 august 1978 — susținerea lucrării practice, precum și desfășurarea probelor orale pentru candidații care nu au obținut cel puțin nota 5 la fiecare probă și solicită prezentarea la proba orală;
25 august 1978 — încheierea examenului de bacalaureat.

CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

Concursul de admitere începe, pentru toate formele de învățămînt (zi, seral și fără frecvență), la 15 iulie 1978. La probele (specializările) la care concursul se desfășoară pe etape, etapa I începe la 8 iulie, iar etapa a II-a la 15 iulie. Înscrierea la concursul de admitere se face la secretariatele facultăților, în perioada 5—12 iulie a.c. La profilele (specializările) la care concursul începe la 8 iulie, înscrierile se fac în perioada 1—6 iulie. La profilele Filozofie, Istorie și

Științe juridice, înscrierea candidaților se efectuează între 1 și 5 iunie 1978.

Școlile profesionale

Pentru meseriile cu durata de un an, anul școlar se încheie la 30 iunie 1978, iar pentru meseriile cu durata de 1½ la 15 iulie 1978. Serbarea de sfârșit de an: 16 iulie 1978.

Înscrierea în școlile profesionale pentru anul școlar 1978—1979 se desfășoară după următorul grafic:

Învățămînt de zi: 1 iunie — afișarea numărului de locuri pe meserii; 1—9 iulie — înscrierea candidaților; 5—8 iulie — susținerea probelor de aptitudini și efectuarea examenului medical în școală, pentru meseriile la care se prevăd acestea; 10—11 iulie — stabilirea unităților și meseriilor la care se organizează concurs; 12—15 iulie — probele scrise de concurs (acolo unde se organizează astfel de probe) și afișarea rezultatelor.

Examenul de absolvire pentru meseriile cu durata de 1 an are loc în perioada 1 iulie — 10 iulie 1978.

Tabăra națională de istorie de la Sibiu

Activitatea taberei naționale de istorie, care s-a desfășurat la Sibiu, în perioada 10—16 aprilie 1978, a fost dedicată aniversării celor 2050 de ani de la întemeierea primului stat centralizat al lui Burebista, precum și evenimentelor legate de anul revoluționar 1848 și desăvîrșirea unității naționale a poporului român. La activitățile întreprinse în cadrul acestei tabere au participat 300 elevi și cadre didactice, români, maghiari și germani din 13 județe ale țării. Programul a fost alcătuit în raport cu cerințele unei tabere de profil.

Elevii și profesorii participanți s-au întâlnit cu prof. univ. dr. Hadrian Daicoviciu, care le-a vorbit despre glorioasa istorie a patriei, despre bogățiile mărturie de cultură spirituală și mate-

„Șoimilor — patria-n vers”

De 9 Mai, ziua Victoriei, la Teatrul Național din Iași au fost înminte premii concursului național de poezie „Șoimilor — patria-n vers”. Festivitatea de premiere s-a desfășurat cu sprijinul Inspectoratului școlar al județului Iași, al Comisiei județene pentru îndrumarea organizației „Șoimii patriei”, al Consiliului județean al femeilor și sub îndrumarea organelor locale de partid; de asemenea, cu concursul unor largi colective de educatoare și cu participarea preșcolărilor din 23 de grădinițe ale orașului. Au fost acordate 6 premii, dintre care 3 premii speciale și 19 mențiuni. Cu acest prilej, a rostit o alocuțiune prof. Maria Stănescu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului. Premiul special al Ministerului Educației și Învățămîntului a fost acordat muzeografului Dumitru Vacariu, din Iași, premiul special al organizației „Șoimii patriei” — juristei Adriana Lișman, din Iași, iar premiul I — scriitoarei Elena Dragoș, din București.

D. S.

Un nou atlas

În Editura didactică și pedagogică a apărut, în condiții grafice excelente, o valoroasă lucrare: „Atlasul județelor din Republica Socialistă România”, avîndu-l ca autor pe prof. univ. dr. Vasile Cucu. Atlasul cuprinde o multitudine de date din toate domeniile de activitate, precum și trei tipuri de hărți privind geografia fizică, economică și turistică a fiecărui județ în parte, la care se adaugă planul orașului de reședință județeană. Sînt înfățișate formele de relief și bogățiile naturale ale patriei, ampla înflorire a satelor și orașelor în anii noștri, politica partidului și statutul de dezvoltare armonioasă a tuturor județelor țării; sînt înfățișate, de asemenea, frumusețile neasemuite ale patriei, bogăția inestimabilă a străvechilor valori culturale și turistice care atestă permanența milenară pe acest pămînt a oamenilor acestor locuri. Noul atlas este un instrument de lucru și de orientare pentru cititorul de orice profesie. El însă se adresează în primul rînd generațiilor tinere care au datoriat patriotică de a-și cunoaște și iubi țara.

boratoarele Muzeului Brukenthal, cu participarea elevilor de gimnaziu. Această activitate a fost completată cu vizitele de documentare. A fost totodată organizată și o sesiune științifică, cu participarea membrilor, cercuitorilor de istorie de la școlile generale nr. 13, 15, Liceul ind. nr. 1 și Liceul „Octavian Goga” din Sibiu, avînd ca temă „Folosirea elementelor de istorie locală în activitatea cercuitorilor de istorie”. S-au efectuat, de asemenea, vizite la obiective istorice din Sibiu și Cisnădie și excursii care au îmbinat în mod armonios cunoașterea istoriei acestor meleaguri și a frumuseților naturale. Ultima zi de tabără a fost dedicată și unei excursii cu tema „Istoria meleagurilor vizitate, parte integrantă din istoria poporului român”, concurs care a antrenat un număr mare de elevi din toate județele.

Prof. VASILE CIMPEANU
inspector la Inspectoratul școlar al județului Sibiu

RADIO — T. V.

EMISIUNI DIDACTICE

15 V — 30 VI 1978

Răspunzînd solicitărilor cadrelor didactice pentru programarea emisiunilor de televiziune și radio ce li se adresează direct, la ore în care să le poată viziona sau audia, Radioteleviziunea Română a mărit spațiile acordate acestor cicluri și le-a programat după cum urmează:

TV PROGRAMUL I — vineri între orele 16.05—16.35.
TV PROGRAMUL II — marți între orele 20.45—21.15. (sau 20.30—21.00).

RADIO PROGRAMUL II — luni între orele 19.10—19.35.

Emisiunile, elaborate în mare parte în colaborare cu Institutul de cercetări pedagogice și psihologice, sînt destinate informării și îndrumării pedago-

gice a cadrelor didactice de toate specialitățile în domeniul principalelor probleme ale învățămîntului contemporan și, în special, în tehnologia procesului de învățămînt.

TELEVIZIUNE — PROGRAMUL I
orele 16.05—16.35

Vineri 2 VI — Tehnologia evaluării în procesul de învățămînt.

Vineri 16 VI — Participarea școlii la Festivalul național „Cîntarea României”.

Vineri 30 VI — Ziua învățămîntului.

TELEVIZIUNE — PROGRAMUL II
orele 20.45—21.15

Marți 16 V — Învățarea prin descoperire (I).

Marți 23 V — Învățarea prin descoperire (II).

Marți 6 VI — Tehnologia evaluării în procesul de învățămînt.

Marți 13 VI — Necunoscute în învățămîntul seral.

Marți 20 VI — Problematizarea.

Marți 27 VI — Conexiuni inversă.

RADIO — PROGRAMUL II
orele 19.10—19.35

Luni 15 V — Problematizarea.

Luni 22 V — Examenele.

Luni 29 V — Licee de referință: Liceul industrial „Tractorul” și Liceul industrial „Șteagul roșu” — Brașov.

Luni 5 VI — Licee de referință: Liceele agroindustriale din Curtea de Argeș și Salonta.

Luni 12 VI — La sfîrșit de an școlar; unele concluzii cu privire la desfășurarea și rezultatele învățămîntului primar și gimnazial, în acest an școlar.

Luni 19 VI — Familia în fața examenelor de admitere.

Luni 26 VI — În perspectiva vacanței.

Din scrisorile adresate redacției

Pentru a putea răspunde, în deplină cunoștință de cauză, unor dintre solicitările cadrelor didactice care ni se adresează în scris, redacția noastră a făcut apel la inspectoratele școlare, în a căror competență stă rezolvarea problemelor prezentate în aceste scrisori. Majoritatea dintre ele exprimă neclarități în privința încadrării, retribuției, înscrierii la examene de definitivare, sau de grad, concediilor de odihnă și de maternitate, transferării de la o unitate școlară la alta.

Mulțumim colegilor din cadrul inspectoratelor școlare respective care se ocupă de reglementarea legală a situațiilor școlare ale cadrelor didactice, îndeplinind, astfel, Hotărîrea C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii și prevederile legale cu același conținut.

Apreciînd că unele răspunsuri, în cazurile particulare somnate, pot interesa și alte categorii ale personalului didactic, prin referire la legislația învățămîntului în vigoare, publicăm o parte din aceste răspunsuri trimise petiționarilor. Astfel:

● În conformitate cu precizările din Legea nr. 57/1974, articolul 144, cadrelor didactice care predau peste obligația maximă prevăzută de norma didactică, li se permite plata cu ora, fără a depăși în medie, pe an școlar, 25% din retribuția tarifară reprezentînd funcția didactică îndeplinită. (Inspectoratele școlare județene Ilfov și Mures).

● Indemnizația de secretar de școală se atribuie, conform Legii nr. 57/1974, în raport cu numărul elevilor din unitatea școlară respectivă (Inspectoratul școlar județean Vilcea).

● Adresa Ministerului Educației și Învățămîntului nr. 54363 din 27 octombrie 1977 precizează că fizica și chimia sînt trecute în lista disciplinelor de învățămînt din licee pentru care profesorii sînt retribuiți conform Legii nr. 57/1974, anexa V, cap. I (a), pct. 3. Aceste obiecte de învățămînt nu fac parte din disciplinele care aparțin specialității de bază a liceelor industriale, agroindustriale, silvice etc. (Inspectoratul școlar județean Bistrița-Năsăud).

● Pentru stabilirea ajutoarelor medicale în cadrul Asigurațiilor sociale se ia în calcul retribuiția netă pe luna în care s-a produs pierderea capacității de muncă; aceasta se împarte la 25,5, obținîndu-se astfel retribuiția pe o zi. Asupra ei se aplică procentul prevăzută în dispozițiile legale în vigoare, suma rezultată înmulțindu-se cu numărul zilelor de concediu medical (Inspectoratul școlar județean Dimbovița).

● În baza Ordinului M.E.I. 330/4 iulie 1978, art. 8, cadrele didactice femei pot efectua con-

cediul de odihnă în continuarea concediului de maternitate. (Inspectoratul școlar al județului Olt).

● În Îndrumarul Ministerului Învățămîntului din anul 1968 se stabilește că perioada în care un cadru didactic a fost student, provenit dintr-o funcție didactică de predare, se recunoaște ca vechime în învățămînt. (Inspectoratul școlar județean Dolj).

● Conform Legii nr. 6/1969, art. 83, privind Statutul personalului didactic din R.S.R., definirea în învățămînt se obține după efectuarea stagiului efectiv de 3 ani în activitatea de predare. Personalul didactic se poate prezenta la acest examen în trei sesiuni consecutive. (Inspectoratul școlar al județului Botoșani).

● Ordinul M.I. nr. 12316/1969, privind numirea, transferarea și evidența personalului didactic precizează că suplinitorii încadrați în primul an de învățămînt primesc decizia de încadrare începînd cu 15 septembrie al fiecărui an școlar, fapt

care presupune că postul respectiv este vacant la această dată. Prevederea se completează, însă, cu acte normative — Legea nr. 26/1967, privind concediul de odihnă, Decretul nr. 246/1967, privind alocația de stat pentru copii, care stabilesc că suplitorii angajați de la 1 septembrie (aici se încadrează și suplitorii care au continuat în aceeași unitate școlară), primesc concediul de odihnă integral și beneficiază de alocație de stat pentru copii în aceleași condiții ca și cadrele didactice titulare, angajate cu contract de muncă pe durată nedeterminată. (Inspectoratul școlar județean Iași).

● Gradația de merit se acordă o singură dată, personalului didactic definitiv, care are o vechime de cel puțin 26 de ani de învățămînt, pe baza rezultatelor deosebite obținute în activitatea didactică. Această gradație dă celui care o obține dreptul la o retribuție tarifară majorată cu 2 clase de retribuire. (Inspectoratul școlar județean Suceava).

PENTRU ÎNTREGUL TINERET AL ȚĂRII

Învățământul a constituit, din toate vremurile și pe toate meridianele, unul dintre cei mai reprezentativi indicatori ai nivelului de dezvoltare a comunităților umane și ai potențialului de progres al comunităților respective: în țara noastră, învățământul constituie și o ilustrare grăitoare a politicilor înțelepte a partidului nostru față de naționalitățile conlocuitoare, a egalității depline în drepturi pentru toți cetățenii țării și a posibilităților larg deschise tuturor copiilor patriei pentru formare și afirmare.

Nivel înalt de pregătire școlară

Cu prilejul unui scurt sondaj din domeniul sociologiei educației, marea majoritate a copiilor — români, maghiari, germani și sirbi — care au fost cuprinși în lotul cercetat au răspuns la una dintre întrebări că „învățământul obligatoriu de 10 ani are în țara noastră o foarte mare vechime”.

În țara noastră, generalizarea învățământului obligatoriu de 10 ani a fost făcută la începutul acestui deceniu, iar răspunsul de mai sus al elevilor care au participat la sondaj este explicat prin firescul realității, prin faptul că toți copiii țării, fără nici un fel de discriminare, au asigurată o pregătire generală și obligatorie de 10 ani, în așa fel încât ei intră în viața socio-profesională pornind de la această pregătire minimă la care iau parte școala primară, gimnaziul și doi ani de liceu. Noi nu punem întrebarea, firesc în aceste împrejurări: „În câte țări ale lumii contemporane se asigură o școlarizare asemănătoare, pentru toți copiii, fără nici un fel de discriminare?” Nu punem o astfel de întrebare fiindcă în lume există o mare diferențiere de orânduire sociale, de tradiții și sisteme de organizare a învățământului, de posibilități materiale ș.a. Dar, deși nu punem o astfel de întrebare, nu putem să nu apreciem cu mândrie patriotică faptul că în țara noastră tinerele generații — fără nici un fel de discriminare de naționalitate, de sex, de convingeri religioase sau de alte astfel de criterii — au create cele mai largi posibilități de pregătire școlară în cadrul unui sistem și unei activități didactice care asigură o temeinică formație generală și profesională, pînă la cele mai înalte culmi ale culturii, științei și tehnicii.

Încă din deceniul trecut, învățământul nostru a reușit să asigure formarea cadrelor de toate nivelele pentru toate domeniile de activitate socială utilă.

Sistemul de învățământ românesc, activitatea didactică desfășurată cu abnegație și pasiune de cadrele didactice, indiferent de naționalitate, și rezultatele obținute de elevi și de studenți, indiferent de naționalitate, constituie obiectul unor înalte aprecieri din partea pedagogilor și a altor cadre preocupate de învățământ din numeroase țări străine care ne-au vizitat și care nu au ezitat să comunice și să publice impresiile deosebite cu care au rămas din contactul nemijlocit cu școala românească contemporană.

În aceste condiții, unele „afirmații” după care tinerii de origine maghiară sau de alte naționalități le-ar fi închise drumurile spre cultură, știință, tehnică și alte domenii de pregătire pentru muncă și pentru viață, sînt puter-

nic infirmate de realitatea care arată că în România zilelor noastre există un sistem de pregătire școlară de un înalt nivel, făcînd pentru toți copiii și tinerii, fără nici un fel de discriminare.

Cu prilejul vizitei în Statele Unite ale Americii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, vorbind despre spiritul de omenie și dreptate care este în firea poporului român și care întotdeauna a trăit în frăție și bună înțelegere cu naționalitățile conlocuitoare, a arătat — ca și în alte împrejurări — că toate problemele ce trebuie soluționate în țara noastră, inclusiv cele legate de naționalitățile conlocuitoare, ne privesc pe noi și că nu vom admite nimănui să se amestece în treburile noastre interne și să încerce, într-un fel sau altul, să aducă daune unității oamenilor muncii din România în lupta lor pentru socialism, pentru pace, pentru bunăstare și fericire.

Ca și în alte domenii, și în domeniul învățământului, problemele naționalităților conlocuitoare au fost și sînt soluționate în cadrul general al rezolvării lor, la nivelul întregii țări și al întregului popor. În aceste condiții — așa cum știm din realitățile noastre de toate zilele — școala este în țara noastră o instituție a întregului popor; școala este frecventată de copii și de tineri fără nici un fel de discriminare iar în școală, pe baza pregătirii de specialitate și a condițiilor corespunzătoare, poate preda oricine, indiferent de naționalitate.

Rețeaua instituțiilor de învățământ s-a dezvoltat, satisfăcînd toate cerințele de pregătire a copiilor și tineretului, în funcție de cerințele dezvoltării în ritm rapid a societății noastre socialiste și după principiul „nu elevul să caute la distanță școala, ci școala să se apropie teritorial de copii și de tineri”. În virtutea acestui principiu, care asigură în mod real accesul la frecventarea oricărui nivel și profil de școlarizare, grădinițele și școlile primare funcționează în toate așezările din țara noastră, gimnaziile își desfășoară activitatea în toate centrele de comune și orașe, iar liceele sînt organizate în toate localitățile mai importante și în orașe; învățământul superior, care cu trei-patru decenii în urmă era concentrat doar în cinci-șase orașe din țară, funcționează astăzi în 22 de orașe răspîndite uniform pe întregul teritoriu al țării.

Unii dintre calomniatorii realităților noastre se lamentează că în ultimii ani a scăzut numărul școlilor cu predare în limba maghiară și că s-a redus numărul unor posturi didactice cu predare în limba maghiară. Dar, ceea ce nu vor să spună, fiindcă altfel n-ar mai fi calomniatori, este că reducerile și creșterile numărului de școli și ale numărului de posturi didactice din orice țară a lumii cu învățământ dezvoltat (dacă nu se datorește crizelor economice, cum se întâmplă în țările capitaliste) sînt determinate numai și numai de volumul contingentelor demografice de copii.

Să privim Anuarul statistic și să aflăm că la 1 iulie 1976 în țara noastră erau:

Copii de 1 an	— 409 357
Copii de 3 ani	— 387 271
Copii de 8 ani	— 566 437
Copii de 10 ani	— 262 054
Copii de 15 ani	— 369 248

Socotînd o clasă de elevi ca avînd în medie 30 de elevi, rezultă următoarea

situație: copiii de 1 an ar forma 13 645 de clase de elevi; copiii de 3 ani ar forma 12 242 de clase de elevi, reprezentînd cu 1 403 clase mai puțin decît la copiii de 1 an; copiii de 8 ani ar forma 18 881 de clase de elevi, reprezentînd cu 6 639 mai multe clase decît la copiii de 3 ani; copiii de 10 ani ar forma 8 735 de clase de elevi, ceea ce ar produce o scădere cu 10 146 de clase față de copiii de 8 ani. În aceste condiții, se poate înțelege clar că variațiile efectivelor de contingente demografice și școlare aduc după ele, în mod corespunzător, scăderi și creșteri ale numărului de clase de elevi, ale numărului școlilor și ale cadrelor didactice din întreaga țară, pentru toți copiii; a spune că într-un anumit an școlar a scăzut sau a crescut numărul elevilor și al cadrelor didactice doar pentru o anumită naționalitate conlocuitoare nu este decît o expresie a ocularității adevărului.

În limba maternă a naționalităților conlocuitoare

Învățământul din țara noastră constituie unul dintre cele mai grăitoare exemple care ilustrează faptul că toți oamenii muncii din România contemporană au drepturi, dar și posibilitatea materială ca, indiferent de naționalitate, să poată folosi limba proprie.

„Pentru a lucra în orice domeniu de activitate — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în Cuvîntarea rostită la Plenara comună a Consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană din martie a.c. — pe lângă limba proprie, în România trebuie cunoscută și limba română; fără aceasta se ajunge inevitabil la îngrădirea posibilității fiecăruia de a se bucura de deplină egalitate în drepturi, de a se afirma în toate domeniile de activitate”. Cu același prilej, secretarul general al partidului nostru s-a referit la tendința mondială de însușire a citorva limbi de circulație internațională, fără de care nu se poate concepe participarea activă nici la schimburile materiale și cu atât mai mult la schimburile spirituale dintre popoare. „Iată de ce — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — noi cerem în mod obligatoriu tineretului țării să învețe cel puțin două limbi de circulație internațională”. „Noi nu contrapunem nici un moment învățarea limbii române celei maghiare, engleze, ruse, germane sau franceze. Dimpotrivă, considerăm că a învăța bine limba proprie și a cunoaște cel puțin două din limbile de circulație internațională este o necesitate, așa cum, în condițiile noastre, însușirea pe lângă limba proprie a limbii române este o necesitate pentru înfăptuirea adevăratei egalități în drepturi, pentru participarea plenară la construcția socialismului și comunismului în România”.

În perspectiva acestor înalte principii călăuzitoare, în țara noastră s-a dezvoltat o rețea de învățămînt în limbile naționalităților conlocuitoare la nivelul cerut de structura demografică și de cerințele dezvoltării socio-economice omogene în toate zonele geografice și în toate teritoriile administrative ale țării. În țara noastră, populația școlară ne înfățișează următoarea imagine:

Din totalul de 837 884 copii preșcolari aflați în grădinițe, 769 974 își desfășoară activitățile în limba română, 52 580, în limba maghiară, 13 712, în limba germană, 680, în limba sîrbă, 314, în limba slovacă, 322, în limba ucrainiană și 302, în limba altor naționalități. Rețeaua grădinițelor este alcătuită pe întreaga țară din 13 429 de grădinițe, din

care 1 090 de limbă maghiară, 318 de limbă germană, 20 de limbă sîrbă, 8 de limbă slovacă și 6 de limbă ucraineană. Din 2 983 043 elevi ai școlilor primare și gimnaziale, 2 769 180 învață în limba română, 170 945 de elevi învață în limba maghiară, 39 662 învață în limba germană, 1 126 învață în limba sîrbă, 1 664 învață în limba slovacă, 258 învață în limba ucraineană și 208, în limbile ale altor naționalități.

Din 557 284 elevi în treapta I liceală, 551 306 învață în limba română, 22 940 învață în limba maghiară, 3 667 învață în limba germană, 74 învață în limba sîrbă, 133 învață în limba slovacă și 64 în limba ucraineană.

Din totalul de 16 871 unități și secții de învățămînt primar și gimnazial din întreaga țară, 1 440 sînt cu predare în limba maghiară, 337 cu predare în limba germană, 23 cu predare în limba sîrbă, 28 cu predare în limba slovacă și 4 cu predare în limba ucraineană.

Ponderea elevilor de limbă maghiară din învățămîntul general este de peste 6 la sută din totalul populației școlare, iar numărul unităților de învățămînt general cu predare în limba maghiară deține o pondere de peste 8,5 la sută în cadrul rețelei unităților de învățămînt; se evidențiază astfel, cu ușurință, faptul că în țara noastră, datorită existenței unui număr restrîns de locuitori de origine maghiară în unele localități, s-au constituit totuși unități școlare în care clasele sînt alcătuite, ca număr de elevi, sub normele în vigoare pe întreaga țară. De altfel, deși numărul limitat stabilit pentru alcătuirea în mod excepțional a unei clase este de cel puțin șapte elevi, sînt cîteva școli pentru care s-a aprobat de către Ministerul Educației și Învățămîntului constituirea unor clase cu cîte patru elevi de limbă maghiară. Dacă se împarte retribuția învățătorului de limbă maghiară de pe timpul unui an la cei patru elevi care învață în limba maghiară se poate observa efortul material pe care statul nostru nu precupește să-l facă pentru a asigura cu consecvență drepturi egale la învățătură pentru toți copiii patriei, indiferent de naționalitate.

Cu un profil similar cu „Tribuna școlii” apare și revista „Tanügy Ujság” editată în limba maghiară, nu de ieri, de alaltăieri, ci de peste 22 de ani, constituînd o tribună de experiență didactică și de dezbateri pedagogice în limba maghiară pentru cadrele didactice care predau în țara noastră în limba maghiară. Este un exemplu tot atât de grăitor, ca și cifrele impresionante de titluri ale manualelor școlare care se tipăresc anual în limbile naționalităților conlocuitoare.

Am scris acest articol nu pentru că cititorii noștri, cadrele didactice, nu ar cunoaște, nu ar trăi, nu ar înfăptui și nu ar milita pentru această realitate școlară pe care am înfățișat-o foarte sumar și care exprimă situația reală a nivelului înalt al învățămîntului românesc din punct de vedere al organizării și din punct de vedere al egalității depline pe care o asigură tuturor copiilor și tinerilor, ci pentru a înfățișa cît de reprobabilă se poate arăta calomnierea realităților noastre socialiste și cît de dăunător poate fi scopul urmărit de astfel de calomnii.

Adevărul — așa cum se spune în limba română cît și în limbile altor popoare — este ca soarele care răsare în fiecare dimineață cu aceeași strălucire; iar acest adevăr este realitatea noastră socialistă de fiecare zi. La această realitate s-a referit și secretarul general al partidului nostru cînd a spus că „am dori ca toate naționalitățile din toată lumea să dispună cel puțin de aceleași drepturi de care dispun cetățenii de altă naționalitate din România”.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

● BREVIAR ● BREVIAR ●

● În cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, a avut loc, duminică 7 mai a.c., faza județeană, finală a concursului pe obiecte la limba română, limba maternă, limbi moderne, istorie, matematică și fizică pentru elevii claselor a VII-a și a VIII-a. În fiecare județ au participat elevii selecționați la faza locală a concursului.

● „Fire de tort”, revista culturală a Liceului industrial „Mihai Viteazul” din Turda, a ajuns la cel de al 30-lea număr al său în care, cu îndeminare și cutezanță, se promovează realitățile noastre școlare.

● La Liceul industrial nr. 4 din București, a avut loc, sub egida Ministerului Energiei Electrice și a Ministerului Educației și Învățămîntului, o sesiune științifică desfășurată sub tema generală „Învățămînt — cercetare — producție”.

● Casa corpului didactic din județul Gorj a editat un Caiet informativ, deosebit de valoros prin contribuțiile bibliografice privind modernizarea chimiei, integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția, practica social-politică, conducerea școlii, rolul directorului, funcția educativă a școlii.

● La Liceul pedagogic din București, consiliul profesional și colectivul de elevi al școlii au organizat simpozionul dedicat unor „Probleme actuale ale educației preșcolare și școlare”, care s-a desfășurat în cadrul a 12 secții de lucru. Salutăm inițiativa, pe baza căreia, în birourile celor 12 secții de lucru, alături de cercetători și cadre didactice, au luat loc și elevii școlii.

● Dr. Iulian Nica, director științific al Institutului de cercetări pedagogice și psihologice, a asigurat munca de coordonator științific al volumului „Analiza procesului de învățămînt”, editat recent de Editura didactică și pedagogică și realizat de un larg colectiv de cercetători din institut; menționăm volumul pentru ținuta științifică și caracterul său operațional.

● Cea de a XI-a sesiune de referate și comunicări ale elevilor — manifestare tradițională a Liceului de matematică-fizică „I.L. Caragiale” din Floiești — s-a desfășurat sub auspiciile societăților științifice, tehnice, literare și cultural-artistice ale elevilor, atît pe discipline de învățămînt cît și interdisciplinar. Anul acesta, sesiunea a înscris un viguros pas înainte pe calea îmbinării teoriei cu practica și cu pregătirea social-politică a elevilor.

● „Pagini de istoria pedagogiei române”, „Iluminismul pedagogic românesc”, „Structuri didactice” (Studii de pedagogie istorică), sînt cele trei lucrări pe care Ion Orghidan, cercetător științific principal, le-a elaborat și le-a editat în cadrul Institutului de cercetări pedagogice și psihologice.

● Aurica și Constantin Lupeșcu, învățători la Școala generală din satul Leamna de Sus, municipiul Craiova, au donat o valoroasă colecție muzeală (arheologie, numismatică, obiecte de podoabă și de cult din secolele VII—IX, obiecte de industrie casnică țărănească, colecție de cărți, plachete, decorații și brevete din războiul Independenței și din primul război mondial), cu care s-a constituit un muzeu comunal în localitatea Bucovăț, județul Gorj.

● Organizată pe discipline de învățămînt, Sesiunea de referate a elevilor cu tema: „Integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția și practica social-politică”, care a avut loc la Liceul de matematică-fizică „Ion Neculce” din București, a cuprins 71 de microreferate științifice; consemnăm remarcabila ținută științifică a lucrărilor prezentate de elevi.

● În colecția „Sinteze-lyceum”, prof. univ. dr. Nestor Lupei publică lucrarea „Biosfera”, pe care o apreciem ca lucrare de cuprinzătoare sinteză, necesar a fi utilizată nu numai în cadrul predării disciplinelor de specialitate, ci și în activitatea generală de educație științifică a tineretului școlar.

● Elevii și pionierii din comuna Amărăștii de Jos, ne-au trimis la redacție ultimele numere din revista lunară „Cutezanță” (dactilografiată în 12 pagini), care cuprinde încercări literare cu emoționante sentimente patriotice.

PREȘCOLARI

Noi contribuții la perfecționarea
programei grădinițelor

După trei ani de aplicare generalizată a programei activităților instructiv-educative din grădinițe, se poate afirma că învățământul preșcolar a intrat într-o etapă calitativ superioară de dezvoltare. Odată cu constituirea organizației „Șoimii patriei”, succesele înregistrate au determinat, în continuare, o intensă preocupare de îmbunătățire a activității educative din grădinițe.

Din convorbirea noastră recentă cu un grup de educatoare din orașul Bistrița și cu inspectoarele școlare de specialitate **Maria Moldovan** și **Rozalia Blendea** ale județului Bistrița-Năsăud am desprins câteva observații și sugestii elocvente pentru acest gen de preocupări.

Astfel, educatoarele au fost unanime în aprecierea că dezvoltarea vorbirii și educația prin muncă și pentru muncă a preșcolarilor sînt obiectivele cele mai bine reprezentate și structurate în programă.

Totodată, educatoarele au subliniat că este necesar, în viitor, să se acorde un cadru mai larg pentru desfășurarea jocurilor și a activităților la alegere ale copiilor. Ca atare, două activități comune (obligatorii), pe zi, ar fi suficiente, la grupa mare, față de trei activități pe zi, cum sînt prevăzute în sistemul actual, creîndu-se astfel mai mult timp pentru joc.

Programa este încă insuficient corelată cu programul organizației „Șoimii patriei” și este „supraincercată” datorită unor paralelisme între capitolul **Educație moral-politică și patriotică** și activitățile de modelaj, dezvoltarea vorbirii, cunoașterea mediului înconjurător.

Metodicile de specialitate sînt rămase în urma prevederilor și principiilor orientative ale actualei programe; persistă o neconcordanță între prevederile programei și cele cuprinse în metodicile existente. Ca urmare, ar fi nevoie de mai multe îndrumări metodice și materiale auxiliare, „aduse la zi”, în concordanță cu spiritul ideilor din programă (pentru desen, educație fizică, matematică, exerciții grafice).

În subsidiar, educatoarele au insistat asupra propunerii ca programa să sugereze mai multe teme de modelaj, iar îndrumătorul pentru educație fizică să prezinte și exerciții de gimnastică modernă și acrobatică, adecvate preșcolarilor.

La scurtă vreme după această convorbire, vrînd să oferim cititorilor noștri avizate lămuriri din partea colectivelor care coordonează, în prezent, acțiunea de revizuire și de îmbunătățire a programei, ne-am adresat inspectorilor de specialitate în domeniul educației preșcolare din cadrul Ministerului Educației și Învățămîntului: **Eleonora Pop**, **Rodica Șovar** și **Elena Mihăilescu**.

Red.: Care sînt direcțiile principale de perfecționare, în perioada actuală, a programei grădinițelor?

Eleonora Pop: Vizînd îmbunătățirea programei, urmărîm, în primul rînd — ca în tot învățămîntul nostru de altfel — **descongestionarea ei**. Din acest unghi de vedere, două obiective s-au adus programei. Prima: că prevede un număr prea mare de teme față de numărul activităților propuse. Temele fiind însă orientative, există și **libertatea alegerii** lor de către educatoare! O eventuală reducere a temelor s-ar putea opera în funcție de criteriul **accesibilității** acestora. O a doua obiecție: într-adevăr, sînt prea multe activități comune. O nouă calitate a procesului de învățămînt preșcolar impune ca în plan central să se situeze **jocul și activitățile diferențiate**, tocmai pentru a da posibilitatea, pe de o parte educatoarei, de tratare diferențiată, individuală sau pe grupuri mici a copiilor, iar pe de altă parte, pentru a da posibilitatea preșcolarilor să-și manifeste liber opțiunile pentru diferite jocuri sau alte activități alese de ei. Problematika jocului și a altor activități la alegere va fi deci mai amplu dezvoltată; pentru diferite categorii de activități va fi necesar să se stabilească ce **material de joc și locuri stabile** pentru ocupațiile la alegere ale copilului să se găsească într-o sală de joc.

În ceea ce privește acțiunea de revizuire a programei, ea este determinată de sarcinile ce decurg din documentele de partid privind ridicarea nivelului calității activității în toate domeniile, precum și ca urmare a înființării organizației „Șoimii patriei”.

Trebuie reconsiderat capitolul programei privind educația moral-politică și patriotică a preșcolarilor în funcție de obiectivele și sarcinile organizației.

Se urmărește și o **restructurare**, o ordonare mai fundamentată științific, a **conținutului** unor capitole ale programei, în lumina rezultatelor cercetării științifice întreprinse în ultimii trei ani, în cadrul Institutului de cercetări pedagogice și psihologice, precum și a datelor literaturii pedagogice privind educația preșcolară din alte țări în ceea ce privește dezvoltarea vorbirii și activității matematice. În acțiunea de îmbunătățire a programei și, implicit, a întregii activități din grădiniță, este antrenat un număr mare de educatoare, fie în colective de lucru, fie în cadrul unor sondaje de opinie — aplicate cu un număr de 1.500 educatoare din țară — pentru a se valorifica amplu inițiativele creatoare.

Elena Mihăilescu: Este bine să precizăm că, în același timp, ne preocupăm să adîncim și să diversificăm și aspectele specifice ale aplicării programei în grădinițele din mediul rural, în perioada verii: să avem o tematică adaptată, care să reflecte și aspecte ale naturii și schimbărilor ei, ale muncii oamenilor în agricultură.

Red.: În calitate de vicepreședintă a Comisiei naționale pentru îndrumarea organizației „Șoimii patriei”, cum vedeți dv., tovarășă Rodica Șovar, integrarea activităților organizației în programul general de activitate al grădiniței?

Rodica Șovar: Activitățile politico-educative din cadrul organizației vor fi integrate în conținutul programei, capitolul de educație moral-politică și patriotică cuprînzînd, în viitor, pe lângă unele activități deja prevăzute, și pe acelea care contribuie mai accentuat — prin intermediul organizației — la educarea revoluționară a preșcolarilor, la educarea lor prin și pentru muncă, precum și activități culturale-artistice și sportive, specifice organizației. Preponderență vor avea activitățile desfășurate cu colectivități mai mari decît o grupă de copii: concursuri intergrupe, pe grădinițe, pe sector, comună, oraș, ca și activitățile adecvate nivelului preșcolarilor din cadrul Daciadei și al Festivalului național „Cîntarea României”, sau cele comune ale preșcolarilor și școlărilor mici.

Pe de altă parte, Ministerul Educației și Învățămîntului, în colaborare cu Consiliul Național al Organizației Pionierilor, cu Consiliul Național al Femeilor, va pune, în curînd, la dispoziția educatoarelor o culegere cuprînzînd texte literare în versuri și proză, modele de activități practice, jocuri ritmice și distractive, precum și o culegere de poezii premiate în cadrul concursului „Șoimilor — patria-n vers”, inițiat de revista „Femeia”. De asemenea, Oficiul central de mijloace de învățămînt va realiza seturi de diafilme, diapozitive și povestiri dubă ilustrații, care vor deveni instrumente de lucru utile pentru educatoare.

DOINA STERESCU

In dezbatere:
activitatea Șoimilor
patriei

În zilele de 16 și 17 aprilie s-a desfășurat, la Constanța — sub egida Consiliului județean Constanța al Organizației pionierilor și în cadrul Festivalului național din acest an „Cîntarea României” — încă un **simpozion** dedicat **„Contribuției activităților organizației Șoimii patriei la educarea patriotică, revoluționară a copiilor”**. Organizat în două secții — „Forme și modalități de realizare a educației patriotice, revoluționare a copiilor, prin intermediul activităților organizației Șoimii patriei” și „Conlucrarea organizației Șoimii patriei cu ceilalți factori educaționali pentru educarea moral-politică a copiilor” — simpozionul și-a propus — și a reușit în mare măsură — să realizeze o delimitare mai riguroasă, metodologică, a activităților organizației de cele ale programei propriu-zise a activităților din grădiniță și să stabilească variate căi de integrare armonioasă a acestora în programul zilnic al preșcolarilor.

Instantaneu la Grădinița nr. 116 din sectorul I al Capitalei

CLASELE I — IV

Creativitate și elemente active

Recapitularea finală reprezintă o etapă cu profunde implicații în asigurarea unui nivel corespunzător de cunoștințe tuturor elevilor și în lichidarea repetenției în ciclul primar. Consolidarea deprinderilor de citire și scriere impune explicarea unor procedee și tehnici de lucru, activități care să mobilizeze pe copii la rezolvarea sarcinilor în mod diferențiat, în funcție de ritmul de gândire și de lucru al clasei.

Orele din ultima perioadă a anului școlar oferă posibilitatea realizării unor corelații largi între cunoștințele însușite în cadrul studierii textelor din abecedar, în scopul dezvoltării gândirii și limbajului, pentru înțelegerea de către elevi a celor citite. Creativitatea și elementele active ale recapitulării reies în mod evident atunci cînd învățătorul, prin întrebări, orientează gândirea elevilor și atrage colectivul clasei în discutarea răspunsurilor colegilor.

Deși activitatea din această perioadă vizează într-o măsură mai mare consolidarea deprinderilor de citire, elevilor creîndu-li-se posibilitatea participării la exersarea actului citirii, un loc deosebit de important îl are totuși folosirea — în cadrul activităților de completare — a jocurilor didactice. Prin varietatea și diversitatea formelor de activitate ce se pot desfășura acum, amintim comparația între cuvinte, comparația între propoziții, comparația între imagini, gradarea dificultăților în recapitularea gru-

purilor de litere (ce-ci, ghe-ghi, che-chie prin folosirea fișelor de lucru. Apoi dau elevilor cartonașe cu ilustrații care reprezintă obiecte în denumirea cărora intră grupurile învățate și se cere scrierea pe fiecare cartonaș a cuvintului respectiv, recunoașterea grupurilor de litere în cuvinte scrise pe tablă și scrierea pe caiete cu sublinierea grupului de litere sau cuvinte: Chiriță, chenar, geacă, cireș, Gheorghe, ghindă, chibrit, apăsarea de cuvinte din care grupuri de litere se află la început, la mijloc, la sfîrșitul cuvintului. Se pot efectua exerciții suplimentare în care se recomandă completarea cuvintelor cu grupuri de litere care lipsesc: tre-(ci)-(ci)-reșe, fri-(ge), ra-(cne)-tă, apăsarea de litere care lipsesc de cuvinte formate din două — trei — patru silabe directe, inverse și închise. La scriere atenție deosebită se va acorda cultivării calității scrierii (acuratețea, lizibilitatea, corectitudinea), folosirea și gradarea judicioasă a copiilor, dicționarilor și a todictarilor.

Fiecare învățător își dozează acțiunile din perioada recapitulărilor finale în funcție de colectivul clasei, de nivelul cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor fiecărui elev.

Inv. VIOREL ONITĂ
inspector la Inspectoratul școlar al județului Vaslui

Corelația informație-sistemizare

Multitudinea de cunoștințe acumulate de elevi în decursul anului școlar, face necesară o etapă de sintetizare, generalizare, consolidare și completare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor formate.

Oricare ar fi felul ei, curentă sau finală, recapitularea constă într-o echilibrată corelație dintre informația primită și sistematizarea ei, dintre ceea ce s-a fixat într-o anumită formă, la un moment dat și nivelul de profunzime care trebuie atins în înțelegerea, generalizarea și explicarea cauzală a fenomenelor, stimulîndu-le inițiativa și aptitudinile creatoare ale elevilor.

Pentru recapitulare, din totalul cunoștințelor sînt alese numai cele esențiale pentru realizarea corelațiilor dintre cunoștințele pe care le au elevii la o materie, sau pentru facilitarea legăturilor interdisciplinare. Se impune, deci, o minuțioasă pregătire pentru fiecare lecție din partea cadrelor didactice, recapitularea nefiind lăsată la latitudinea căutărilor și încercărilor individuale ale elevilor. Sînt, de asemenea, necesare indicații precise asupra felului cum trebuie să repete acțiunea materia, pe baza unui plan, evitîndu-se amănuntele. Sub îndrumarea învățătorului, elevii vor obține, astfel, singuri un fel de schelet logic al capitolului sau al temei ce va face obiectul fiecărei ore de recapitulare. Aceste lecții se deosebesc de cele obișnuite prin diversitatea organizării lor pe bază de scheme și planuri, cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale, vizite și excursii, lecții-test, excursii imaginare cu ajutorul hărților, albumelor, tablourilor etc. Dau mai jos un exemplu de „lec-

ție-test” concepută de mine pentru recapitularea la citire a temei: „Frumușețea, bogăția și bunăstarea oamenilor din patria noastră, rezultatul a luptei și muncii poporului nostru, atît în trecut, cît și în prezent”.

La începutul lecției împart fiecărui elev întrebările dactilografiate cu trei variante de răspuns: două greșite și una corectă. Astfel, la întrebarea „În ce zi sărbătorim eliberarea țării noastre de sub jugul fascist?” sînt menționate trei răspunsuri (1 Mai, 23 August 1 Iunie), elevii trebuind să încerciască răspunsul pe care îl consideră corect. Le spun că nu le dau note pentru răspunsurile lor. Le dau sarcina să încerciască răspunsul considerat de exact, într-un timp limitat, după ce purtăm discuții pe tema lecției. Iată întrebările: „Care este denumirea corectă și completă a patriei noastre?”, „Care este forța politică conducătoare în țara noastră?”, „Cine sînt strămoșii noștri?”, „Ce culori are drapelul patriei?”, „Ce simbolizează ele?”, „Care este numele eroinei de la Mărășești?”, „Cum se manifestă eroismul oamenilor din țara noastră?”, „Cum dovedesc elevii dragostea și atașamentul față de patrie și partid?”. În anii precedenți și în acest an școlar, am folosit aceste „întrebări-test” atît în etapa de sinteză finală, cît și pe parcursul anului, la diferite etape de sinteză parțială, pe capitole din programa de învățămînt sau pe trimestre, fiind convinsă că sinteză finală — în conținutul ei integrator — începe chiar din septembrie, odată cu prima oră de curs.

Inv. ANGELA PANTELICĂ
Școala generală nr. 52 din București

Cît mai activ, cît mai antrenant

Indiferent de calitățile pedagogice sau experiența didactică a învățătorului care s-a adunat în decursul anilor, lecțiile de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor trebuie pregătite cît mai temeinic.

Această importanță activitate finală ne oferă minunate prilejuri de a lăsa în succesul la învățătură, de a găsi noi căi prin care elevii slabi să fie antrenați, solicitați și încurajați. Am constatat că dacă ne bazăm pe ceea ce îi place elevului, pe pasiunea lui, cu perseverență, cu răbdare și căldură sufletească, fără a-l dojeni permanent, asigurându-l că poate spune liniștit ceea ce gîndește, liber, prin efortul lui personal, oricît de greu ni s-ar părea, îl putem determina să pe elevul cu rezultate mai slabe să dobîndească necesarul minim de cunoștințe.

În activitatea de recapitulare și de sistematizare a cunoștințelor, pornesc totdeauna de la simplu, sporind mereu cerințele, gradul de dificultate al exercițiilor și problemelor. Încerc ca și aceste lecții să fie plăcute, interesante, atrăgătoare, antrenîndu-i absolut pe toți elevii. Deși elevii mei sînt numai în clasa a III-a, cînd am lecție de recapitulare merg cu ei în cabinet sau laborator, motiv care îi determină să fie mult mai interesați și atenți.

La citire, am planificat recapitularea cunoștințelor pe capitole. Astfel, tema

„File de istorie“ se va desfășura în cabinetul de științe sociale. Aici vom stabili și vom fixa concluziile și ideile generale, făcînd apel la cunoștințele dobîndite în excursia prealabilă de la Sarmisegetuza Ulpia Traiana, Hunedoara și Alba Iulia, introducînd „noul“ prin prezentarea cîtorva imagini mai reprezentative din diafilmul „1907“. Le voi spune apoi elevilor ce anume vom repeta în ora următoare, îndemnîndu-i să citească acasă lecțiile pe care le voi indica.

La aritmetică și la gramatică, repetăm și sistematizăm cunoștințele prin efectuarea unor exerciții, probleme mai complexe, cu ajutorul textului programat sau prin fișe cu caracter diferențiat, avînd ca scop solicitarea tuturor cunoștințelor dobîndite.

La cunoștințele despre natură și geografie vom desfășura activitatea recapitulativă fie în laboratoare, fie prin vizite și excursii. Vora face apel la cunoștințele acumulate pînă acum în vizitele de la grădina zoologică din Dumbrava Sibiului, la I.A.S. și C.A.P. Sibiu. Avem programată și o excursie prin centrele industriale ale județului (Copsa Mică, Mediaș, Avrig-Mîrșa, Cisnădie).

Inv. VALERIA RADU
Școala generală nr. 20 din Sibiu

Un puternic caracter formativ

Lecțiile de recapitulare și sistematizare de la sfîrșitul anului școlar nu au ca scop să reîmprospăteze în memoria elevilor întreg materialul pe care l-au învățat de-a lungul trimestrului, ci de a ștergi cunoștințele căpătate, de a le întări, de a stabili noi relații între idei. Interesul elevilor, la aceste lecții, crește continuu atunci cînd ele le lărgesc orizontul, îi învață să analizeze și să generalizeze.

Unul din mijloacele principale de introducere a elementului noutății în procesul recapitulării și sistematizării materiei îl constituie restructurarea materialului predat într-un mod care să permită stabilirea unor noi legături, noi combinații între cunoștințe, să ofere posibilitatea de a sesiza aspecte noi ale problemelor deja însușite. În manualul de limba română (citire) pentru clasa a IV-a, lecțiile de citire au un caracter variat (cu conținut literar și cu conținut practic-științific). În cursul anului școlar, le-am studiat în ordinea în care au fost așezate în manual. Pentru sfîrșitul anului mi-am propus trei teme de recapitulare, care îmi vor da posibilitatea să împlinesc în mod organic conținutul de bază al tuturor bucatelor din același domeniu.

Pentru ilustrare, voi da un exemplu de recapitulare și sistematizare cu tema „Munca, izvor de bunăstare și de bucurie“. Ideile principale în jurul cărora se poate restructura materialul temei pot fi: 1. Aspecte din munca și viața grea a muncitorilor din trecut; 2. Munca plină de avînt în fabrici și uzine, pentru înflorirea patriei socialiste; 3. Figuri de oameni de știință, de cultură și artă, care sînt mîndria poporului nostru.

În organizarea recapitulării acestei teme voi folosi diverse procedee metodice: citirea și recitarea selectivă, povestirea unor fragmente care reliefează ideile respective, caracterizarea unor personalități de seamă etc. Varietatea acestor procedee îmi va oferi posibilitatea antrenării active a elevilor.

Un mijloc important pentru introducerea elementului noutății îl va constitui folosirea lecturii elevilor din afară de clasă („Cea mai de cînst meserie“, „Sfînta muncă“ de Al. Vlahuță ș.a.) Voi folosi apoi un album de fotografii și imagini decupate din ziare și reviste, întocmit la orele de lucru manual, care ogîndește mărețele realizări din patria noastră obținute prin munca întregului popor.

Recapitularea cunoștințelor se mai poate realiza și prin efectuarea în clasă a unor exerciții. Astfel, mi-am propus la obiectul „Gramatică“, să repet și să sistematizez cunoștințele despre adjective, folosindu-mă de exerciții care, prin sarcinile date, vor solicita rezolvarea unor probleme de identificare, de clasificare și caracterizare. Un astfel de exercițiu cere elevilor să aleagă, dintr-un șir de adjective, pe cele care se potrivesc substantivului **apa** (adjectivele: roșie, puternică, limpede, rotundă, cristalină). Operînd practic, școlarii vor sesiza relația dintre însușire și obiect

și vor înțelege că o însușire nu poate fi atribuită oricărui obiect.

Un al doilea exercițiu va impune operații de clasificare. (Să se grupeze adjectivele cu înțeles asemănător din coloanele: a) gol, cenușiu, gri, dezbrăcat; b) înspăimîntat, îngrozit, cumsecade).

Pentru a vedea în ce măsură elevii identifică adjectivele, mă pot folosi de acestea în alcătuirea propozițiilor și textelor. Ca activitate independentă voi da un text, cerînd copiilor cu dificultăți în învățare să aleagă cele mai frumoase adjective însoțite de substantivele pe care le determină. Elevilor care mai au nevoie de ajutor le cer să alcătuiască propoziții cu aceste adjective, iar celor foarte buni, să alcătuiască un mic text cu aceste adjective.

Consider că recapitularea și sistematizarea cunoștințelor de gramatică, prin diversele forme de exerciții arătate mai sus, prezintă un puternic caracter formativ, întrucît elevii sînt puși permanent să gîndească.

Institutoare LUCIA MITRUȚ
Școala generală nr. 9, Craiova

De la recomandări, la realitate

În atelierele Liceului „Spiru Haret“ din Tulcea

Ideea de a scrie un reportaj despre atelierele, de mai multe ori vizitate, ale Liceului de matematică-fizică „Spiru Haret“ din Tulcea mi-a fost întărită, recent, prin evidențierea lor repetată, în cadrul unei reușite ședințe de lucru (la care am participat) organizate, la începutul trimestrului al III-lea, de către Inspectoratul școlar județean Tulcea, cu directorii unităților școlare din județ.

Dialogul pe care l-am avut cu directorul liceului, prof. Cezar Calenic a pornit de la una din recomandările, multiple și concrete, vizînd realizarea sarcinilor trimestrului al III-lea, făcute de inspectorul școlar general, prof. Mihai Albotă, la ședința: efectuarea unor lucrări de sinteză, care solicită într-o măsură sporită efortul propriu al elevului, la fiecare disciplină școlară. Lucrări care să edifice, în același timp, asupra unei tot mai necesare sinteze interdisciplinare.

— Așadar, — l-am întrebat pe profesorul Calenic — cum se va îndeplini această recomandare, în activitatea didactică desfășurată de maiștri-instruc-tori, la atelierele Liceului „Spiru Haret“?

— Am putea spune că „terenul“ înfăptuirii ei este deja pregătît. De cîțiva ani, activitatea colectivelor de catedră, a comisiilor metodice este îndreptată către lărgirea conceptului de cultură, prin asimilarea educației tehnologice. Procesul de instruire tehnico-practică

GIMNAZIUL ȘI LICEUL

Adecvare la logică, la confruntarea cu viața

Una dintre complexele probleme pe care și le pun cei răspunzători de formarea elevului este și aceea cu privire la necesarul de informații, de priceperi și deprinderi, însușite după terminarea școlii de către o generație. Ce oferim elevilor? Cu ce rămîn aceștia după terminarea unei trepte de învățămînt? Cite din aceste cunoștințe sînt viabile și cite perisabile? Sînt întrebări care preocupă nu numai pe specialiștii în pedagogie, și psihologie, dar, mai ales, pe practicieni, pe educatori.

Orice elev își însușește în anii școlarizării un volum de informații cunoscute de știință, dar noi pentru el, organizate într-un sistem unitar. Conținutul disciplinelor de învățămînt, reflectat în programele școlare constituie un sistem de idei, definiții, reguli, principii, legi la care știința respectivă a ajuns la un moment dat. Școala îi oferă elevului doar bazele științei, elementele de sinteză; viața îl va pune însă în situația de a confrunța descoperirile științifice cu realitatea. Activitatea de sinteză pe discipline presupune confruntarea întregului, în care părțile componente se constituie esențial, permițînd formarea unor concepte, a unor structuri mintale cu care elevul operează ori de cite ori situațiile concrete de viață o cer.

Organizarea sistemului de cunoștințe, adică a sintezei disciplinare, în special în perioada sfîrșitului de an școlar — fără să excludem atenția ce trebuie să i se acorde permanent — vizează obiective de mare importanță pentru formarea personalității umane. Sinteza nu înseamnă, în acest sens, o sumă de cunoștințe puse cap la cap, ci o corelație, o activitate logică, o înlăntuire firească încheată într-un întreg. Aceasta, cu atît mai mult, cu cît sarcina prioritară a școlii o formează înarmarea elevului cu instrumentele cunoașterii, cu metodele de gîndire, cu capacitatea și abilitățile intelectuale și morale. Creativitatea cu componentele sale — flexibilitatea, originalitatea, asociativitatea — poate fi dezvoltată numai atunci și acolo unde activitatea de sinteză înlătură șablonismul, rigiditatea, solicitînd efortul mental al elevului. Simpla repetare este o muncă oșbitoare și dăunătoare. Repetarea activă, variată oferă elevului posibilitatea exersării unor funcții și operații ale gîndirii. Astfel, el învață să abstragă și să generalizeze, să înțeleagă și să emită ipoteze, verificîndu-se, găsind soluții, confrun-tîndu-și ideile.

Un învățămînt desprins de realitățile

vieții nu mai e posibil. De aici rezultă implicațiile activității de sinteză, prin care trebuie să se verifice performanțele elevilor și ale profesorului, să se evalueze rezultatele și să se creeze posibilitatea unor noi motivații. Dezvoltarea intereselor pentru știință respectivă formează atitudini pozitive față de anumite obiecte și fenomene ale realității, cultivă năzuința elevului de a efectua ceva la un nivel superior, avînd posibilitatea să trăiască permanent un sentiment de succes.

Orice sintetizare a cunoștințelor oferă elevului nu numai un volum de adevăruri științifice, dar și căi de folosire a acestora în activitatea de cunoaștere, modalități de adaptare rapidă și suplă la situații noi. Ca factor de integrare socială, școala vizează un obiectiv esențial și anume: cel al formării omului pentru munca productivă, social-utilă. Noțiunile teoretice devin mijloace eficiente de activitate practică. Definițiile, modelele matematice, formulele, simbolurile, schemele structurate de o disciplină oferă un cîmp larg de aplicabilitate, de operativitate în situații concrete.

În vederea realizării obiectivelor urmărite de sinteză se impun măsuri organizatorice și metodologice, care pot fi eșalonate astfel: la nivelul conducerii școlii; în planul perfecționării, prin catedrele de specialitate; la nivelul specialistului. Privită ca o muncă de ansamblu, într-o viziune unitară, activitatea conducerii școlii are rolul de a îndruma și controla întregul sistem de organizare a procesului instructiv-educativ, deci și activitatea de sinteză.

Într-un liceu de matematică-fizică — cum este al nostru — se impun anumite relații interdisciplinare, corelarea unor sinteze specifice grupurilor de discipline: matematică, fizică, chimie; disciplinelor tehnice și celor din grupa științelor social-politice, sau a celor de cultură umanistă.

Relațiile sintetice interdisciplinare pot constitui obiect de cercetare, atunci cînd într-o școală este bine înțeles și clarificat scopul urmărit. Este vorba de corelarea acțiunilor tuturor celor care intervin în formația elevului. Un accent deosebit a pus conducerea școlii noastre pe introducerea noilor orientări metodologice, în vederea activizării elevilor, a solicitării efortului propriu, atît al elevului cît și al profesorului.

Prof. SOFIA BURCULEȚ
Liceul de matematică-fizică
„Petru Rareș“ din Piatra-Neamț

obținut prin interfonul liceului, conceput de către profesorii de fizică în colaborare cu maiștrii-instruc-tori și realizat de elevi în ateliere. Mihai Benjenaru, șeful catedrei „maiștri-instruc-tori“, ne-a informat asupra altor cîteva realizări ale elevilor în ateliere, ca urmare a colaborării dintre catedre și a necesității de a se asigura materialele și laboratoarele liceului cu material didactic corespunzător și, pe cît posibil, inedit: autotransformatoare variabile cu scara 0—250 V, necesare ridicării diagramelor vectoriale, redresoare cu seleniu (mai durabile decît cele realizate la „Didactica“, pe bază de diode redresoare) ș.a. Din atelierele liceului pleacă, periodic, către școli din județ sau din țară, transformatorul pentru aparatul de pirogravat, omologat de O.C.M.I. Executînd lucrările amintite (și multe altele) elevii sintetizează cunoștințe dobîndite la matematică, fizică, desen tehnic, discipline de specialitate.

Apropierea sfîrșitului de an școlar determină și în activitatea desfășurată în ateliere, preocupări privind executarea unor obiecte complexe, asigurîndu-se prin aceasta o sinteză a cunoștințelor (priceperilor și deprinderilor) obținute prin muncă productivă, în primele două trimestre.

Am părăsit atelierele Liceului „Spiru Haret“ din Tulcea convins că, aici, ca și în alte școli ale județului, recomandările făcute de inspectorul școlar general la ședința cu directorii, izvorite dintr-o necesitate, vor deveni, în cursul trimestrului al III-lea, o realitate demnă de consemnat într-o viitoare ședință de bilanț, specifică sfîrșitului de an școlar.

DRAGOMIR MAGDIN

Alegerile în organizațiile sindicale din învățământ

Încă în cursul lunii mai, în organizațiile de sindicat din întreaga țară vor începe activitățile legate de unul dintre cele mai importante evenimente din viața acestora — adunările de dare de seamă și alegeri de la nivelul grupelor până la nivelul comitetelor sindicatelor. Prilej de analiză exigentă, în spirit comunist, a muncii — această acțiune trebuie să conducă la mobilizarea tuturor membrilor de sindicat în vederea unei activități calitativ superioare, corespunzător sarcinilor desprinse din orientările date de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, la Conferința Națională a partidului, sublinia: „Consider necesar să trecem de la faza acumulării cantitative la o fază nouă, superioară, aceea a luptei pentru calitate. A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate”.

Dările de seamă și discuțiile ce vor avea loc pe marginea lor vor face o analiză profundă, critică și autocritică, asupra modului cum au acționat organele sindicale pentru îndeplinirea mandatului încredințat, contribuția specifică a organizațiilor de sindicat la îndeplinirea sarcinilor profesionale, politico-educative, din cadrul unităților în care își desfășoară activitatea, preocuparea pentru îmbunătățirea stilului și metodelor de muncă.

În mod firesc, un loc central va ocupa analiza rezultatelor obținute de către organizațiile de sindicat în efortul lor de a ajuta la ridicarea, pe o treaptă superioară, a nivelului activității instructiv-educative. În acest context, sint de așteptat referiri concrete la calitatea muncii la clasă a membrilor de sindicat, văzută prin prisma rezultatelor la învățătură ale elevilor, a concepțiilor, ideilor, preocupărilor și comportamentului acestora. Totodată, este util să fie abordate aspecte privind gradul de angajare a membrilor de sindicat în efortul colectivului școlii de a discerne fenomenele și tendințele ce se conturează în activitatea acesteia și de a găsi soluțiile pentru amplificarea rezultatelor pozitive și pentru remedierea lipsurilor. De asemenea, darea de seamă și discuțiile vor pune în evidență preocuparea membrilor de sindicat — educatoare, învățători, profesori și maiștri — pentru perfecționarea activității și ridicarea măiestriei lor pedagogice: studii individuale de specialitate, sprijinul primit din partea grupelor sindicale în procurarea bibliografiei, participarea la acțiunile de perfecționare organizate, fie pe linia sindicatului, fie pe linie profesională, în cadrul școlii, la nivelul localității sau pe plan republican. Este, desigur, foarte util ca adunările de dare de seamă și alegeri să analizeze, la acest capitol, și participarea membrilor de sindicat la investigarea fenomenului pedagogic — ca mijloc de autoperfecționare și ca o contribuție la găsirea de noi căi pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Totodată, va fi necesar să fie scoase în evidență preocupările corpului didactic pentru antrenarea elevilor în munca de cercetare tehnico-științifică, stimularea interesului lor pentru găsirea noului, pentru inovare, pentru transformarea cantității într-o nouă calitate; să fie prezentată experiența membrilor de sindicat care se preocupă de indicarea și procurarea materialului de studiu necesar documentării elevilor, de antrenarea lor în echipe mixte de cercetare, înscriindu-i cu toată seriozitatea în munca de cercetare. În acest context, trebuie să se realizeze o analiză obiectivă a stadiului în care se află lucrările simpozionului declanșat — conform unei practici devenite tradiție — de astădată cu tema (deosebit de actuală): „Integrarea învățământului cu cercetarea științifică și producția”, calitatea comunicărilor pregătite sub aspectul nivelului științific, al originalității ideilor, valorii practice a soluțiilor. Să avem permanent în vedere că „Angajamentul nostru”, luat în coloanele revistei „Tribuna școlii” cu prilejul Aniversării tovarășului Nicolae Ceaușescu — de a-i închina acest simpozion, „care sintetizează experiența și eforturile cadrelor didactice de adâncire și aplicare a politicii școlare a partidului” — ne cheamă la o analiză exigentă și responsabilă a acestei acțiuni de masă, pentru a-i imprima un înalt conținut științific și de idei.

După cum se știe, calitatea muncii de instruire și educare este în funcție și de condițiile în care se desfășoară aceasta, cu alte cuvinte, condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice. Aprecierea de care se bucură în lume politica școlară a Partidului Comunist Român se bazează și pe recunoașterea eforturilor pe care statul nostru le face pentru creșterea și întărirea bazei materiale a școlii, pentru grija față de condițiile de trai ale dascălilor. Corpul profesoral, mobilizat de organizațiile de partid și de sindicat din școli, a înțeles să vină în întâmpinarea acestui efort printr-o participare masivă la îmbogățirea zestrei școlilor, la modernizarea dotării lor. Cu prilejul analizelor din adunările generale de alegeri, este normal să fie abordate și problemele acestui domeniu, căile prin care grupele sindicale stimulează inițiativele pentru îmbunătățirea continuă a înzestrării fiecărei unități școlare.

Se va dezbate, cu spirit de răspundere, modul în care au fost traduse în viață, la nivelul liceelor și școlilor profesionale, sarcinile stabilite în documentele de partid și de stat, indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la integrarea învățământului cu cercetarea, cu producția și cu pregătirea social-politică a elevilor.

Un spațiu larg va ocupa, desigur, reflectarea preocupării organizațiilor de sindicat pentru asigurarea drepturilor celor ce slujesc școala, pentru îngrijirea sănătății lor, pentru asigurarea condițiilor de odihnă și reconfortare, pentru optima integrare în activitatea profesională și în viața a tinerelor cadre. O atenție prioritară va fi acordată prezenței cadrelor din învățământ în viața culturală a orașelor și satelor — atât ca membri ai variatelor formații artistice, cât și ca organizatori și animatori ai acestora, preocupării pentru participarea cu creații de cea mai autentică valoare în cadrul prestigiosului Festival național „Cîntarea României”.

Apropiatele alegeri ale organizațiilor de sindicat, prin lucrările și participarea masivă la dezbateri pe care le implică, trebuie să conducă la îmbunătățirea stilului lor de muncă, la găsirea de noi căi, specifice sindicatelor, pentru mobilizarea colectivului de pedagogi la o activitate calitativ superioară. Este bine ca, de pe acum, membrii de sindicat să reflecteze — pentru a putea discuta în mod avizat în cadrul adunărilor generale — asupra fenomenelor ce se detașează în viața școlilor, a organizației de sindicat, asupra modului în care această organizație poate acționa pentru dinamizarea activității, să sugereze teme interesante și utile, izvorite din viață, a căror dezbateri în adunările curente ale grupelor sindicale să stimuleze inițiativele și responsabilitatea comunistă în muncă.

Alegerile sindicale constituie un bun prilej pentru manifestarea largă a inițiativei de masă care poate releva căi și metode pentru cele mai felurite laturi ale activității sindicale ca, spre exemplu, dezvoltarea conlucrării dintre organizațiile sindicale din școli și organizațiile sindicale din întreprinderi pentru organizarea bunei pregătiri tehnico-productive a elevilor, diversificarea metodologică a cuprinderii și mobilizării tuturor tinerilor și adulților, perfecționarea pregătirii politice, de specialitate și pedagogice a tuturor cadrelor didactice ș.a.

Sintem convinși că acțiunea privind alegerile organelor sindicale din unitățile de învățământ — prin modul ei de organizare și desfășurare, prin conținutul ei — va contribui la intensificarea eforturilor educatoarelor, învățătorilor, profesorilor din toate școlile, români, maghiari, germani și de alte naționalități, pentru înfăptuirea în mod exemplar a sarcinilor rezultate din hotărârile Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, din indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

SILVIA ILIE
președinta Uniunii Sindicatelor din Învățământ,
Știință și Cultură

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

Reuniunea de la Botoșani

Iată o acțiune frumoasă, cu multiple valențe artistice și educative, care capătă tot mai accentuat caracterul unei tradiții: Reuniunea interjudețeană a corurilor sindicatelor din învățământ (aflată în acest an la a treia ediție), desfășurată la Botoșani în zilele de 15-16 aprilie sub egida Comitetului sindicatului învățământ, Inspectoratului școlar județean și Casei corpului didactic Botoșani.

Reuniunea s-a bucurat de sprijinul Comitetului județean de partid Botoșani, al Consiliului județean al sindicatelor și al Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă. Au fost prezenți: reprezentanți ai Uniunii Sindicatelor din Învățământ, Știință și Cultură, ai Ministerului Educației și Învățământului, din instituțiile de învățământ superior artistic și de la Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă.

Au participat corurile cadrelor didactice din județele: Bacău (dirijor Ion Bănică), Botoșani (dirijor George Holca), Brăila (dirijor Maricica Goșman), Caraș-Severin (dirijor Adrian Micsa), Galați (dirijor Ioan Roșca), Iași (dirijori Ion Pavalache și Anton Bisoc), Neamț (dirijor George Grigorică), Prahova (dirijori Beatrice Petre și Cornel Irimia), Satu Mare (dirijor Ștefan Csendes), Sibiu (dirijori Vicențiu Furtună și Cornel Arion), Tulcea (dirijori Florea Pandel și Nicolae Mișlea).

În prima zi a reuniunii, asemeni edițiilor precedente, la Casa corpului didactic din Botoșani a avut loc un fructuos schimb de opinii între conducătorii formațiilor participante. S-a subliniat, cu acest prilej, importanța unor astfel de reuniuni pentru dezvoltarea în continuare a mișcării corale din patria noastră, s-au făcut propuneri concrete în privința repertoriilor, a pregătirii dirijorilor încă de pe băncile con-

servatorului (renunțându-se la o prea excesivă specializare a profesorilor de muzică); s-a cerut cu insistență să se pună accent pe corul mixt, de masă; să se diversifice formele de alcătuire a programelor artistice prezentate pe scenă, colaborând și cu alte genuri de formații; de pildă, cu teatrele de păpuși etc.

În după-amiaza aceleiași zile, corurile participante la reuniune s-au deplasat în mai multe localități botoșănene (Dorohoi, Săveni, Bucecea, Corni, Dersca, Lunca, Vornicenii, Vorona, Ungureni și Vf. Cimpului), unde — o nouă față de edițiile anilor trecuți — au evoluat alături de formațiile artistice locale, prezentând reușite spectacole.

În ziua a doua, pe scena Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani, a avut loc concertul de gală al tuturor corurilor prezente la reuniune. Spectacolul a culminat cu momentul interpretării de către formațiile reunite (și de către toți spectatorii din sală!) a Imnului de Stat al Republicii Socialiste România, precum și a înălțătoarelor cîntece „Voința neamului” și „Partidul, Ceaușescu, România”.

La festivitatea de închidere, toate corurile au primit aceleași trofee: o diplomă de participare, o cuvă de cristal și un simbolic și proaspăt buchet de garoafe. Pentru că n-a fost un concurs, ci un prilej de cunoaștere, de apropiere și, în același timp, de emulație, din care toți participanții au ieșit câștigători.

Înscriindu-se în cadrul larg al manifestărilor dedicate Festivalului național „Cîntarea României”, Reuniunea interjudețeană a corurilor sindicatelor din învățământ, desfășurată la Botoșani, s-a soldat și de această dată cu rezultate extrem de valoroase.

D. CICHIRĂ

Inițiativă pionierească în munca patriotică

Acționând în spiritul măsurilor adoptate de Pleinara Consiliului Național al Organizației Pionierilor din februarie 1977, consiliile și comandamentele pionierești, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în colaborare cu conducerea școlilor, asigură o largă participare a pionierilor și școlarilor la activitățile de muncă patriotică.

Edificatoare în acest sens sînt rezultatele obținute în anul 1977 de către pionierii și școlarii din județele țării care au participat la construirea a 2782 de noi spații școlare: săli de clasă, laboratoare, ateliere școlare, grădinițe și internate; la amenajarea a 2949 baze și terenuri sportive; la înțepinerea a 504 km de diguri și canale de irigații. De asemenea, au fost colectate și valorificate 18843 tone deșeurilor feroase și neferoase, 9075 tone deșeurilor de hîrtie, 843 tone deșeurilor de textile, 24575000 sticle și borcane, 1087 tone plante medicinale și 1088 tone fructe de pădure; au fost organizate 432 tabere de muncă patriotică la unele obiective de interes local sau județean. La aceste realizări, se poate adăuga — ca urmare a măsurilor stabilite de conducerea partidului — și contribuția pionierilor și școlarilor în campania agricolă de vară și toamnă, la care peste 1200000 pionieri și școlari din toate județele țării, organizați în echipe, au realizat în principal, ca angajamente proprii în afara practicii continue prevăzute în programa de învățământ, recoltarea unor importante cantități de fructe, legume, cartofi, sfeclă etc.

Fondurile obținute ca urmare a acțiunilor de muncă patriotică din anul 1977 au fost folosite deopotrivă de către conducerea școlilor și consiliile și comandamentele pionierești, pentru organizarea unor activități politico-educative, tehnico-aplicative, cultural-artistice, sportiv-turistice și de pregătire pentru apărarea patriei, precum și pentru autodotarea școlară.

Anul acesta, pionierii și școlarii vor fi mobilizați, pe baza unor angajamente proprii, la activitățile de strîngere și

depozitare a recoltelor de cultivare și strîngere a plantelor medicinale și a fructelor de pădure, la curățirea pășunilor etc. De asemenea, în cadrul tuturor taberelor pionierești se vor organiza zile ale muncii patriotice, la obiective specifice zonei și anstimpului respectiv, urmărindu-se să se realizeze pe parcursul mai multor serii, unele lucrări și amenajări, menite să întărească baza de agrement și dotările existente (terenuri de sport și joacă, bazine de înot, piste aplicative, sere, solarii etc.). Consiliile și comandamentele pionierești vor extinde activitățile politico-educative în rîndul tuturor pionierilor și școlarilor din clasele V-VIII, în scopul folosirii cât mai raționale și al economisirii în gospodăriile părinților, în școli, internate, cantine, în tabere etc, a energiei electrice, a combustibilului, a unor resurse de materii prime necesare economiei naționale. În anul 1978, activitatea de muncă patriotică a pionierilor și școlarilor se desfășoară în cadrul unei întreceri organizate între consiliile județene (al municipiului București) ale Organizației pionierilor, între unitățile și detașamentele pionierești.

Împreună cu școala, Uniunea Tineretului Comunist, Organizația pionierilor, organizația revoluționară a copiilor din țara noastră, în vastul proces de educație a elevilor în spiritul înaltelor idealuri ale socialismului și comunismului, contribuie la înțelegerea și însușirea de către pionieri și școlari a politicii marxist-leniniste a Partidului Comunist Român, la educarea sentimentelor de dragoste și respect față de muncă și învățătură.

DOREL TUȚĂ
activist al Consiliului Național
al Organizației Pionierilor

Dezbateri

Inspectoratul școlar județean Brașov a organizat o dezbateri în localitatea Hoghiz, la care au participat directorii coordonatori din localitățile rurale și în cadrul căreia au fost luate în discuție aspecte privind evaluarea activității didactice prin prisma rezultatelor obținute de elevi și a integrării socio-profesionale a absolvenților. În cursul săptămînii viitoare va avea loc o dezbateri pe aceeași temă în municipiul Brașov, la care vor participa directorii liceelor și ai școlilor profesionale din județ.

PERSONALITATEA ELEVULUI, EXPRESIE SINTETICĂ A EDUCAȚIEI

În discuții repetate, pe care le-am purtat cu diferiți profesori pe marginea problemei privind factorii de personalitate și randamentul școlar, o întrebare a apărut frecvent: de ce unii elevi frunțași la învățatură nu obțin rezultate similare și după absolvirea școlii generale sau a liceului? Prof. Gh. Vârzar, de la Școala generală nr. 88 din București, a sesizat că: „ceva scapă printre degete în formația elevilor, în educația lor”. Mulți profesori sînt înclinați să susțină că familia este răspunzătoare de aceste pierderi, dar alții, mai realiști în înțelegerea responsabilității lor profesionale și a rolului pe care-l îndeplinesc, se întrebă dacă nu cumva atenția trebuie îndreptată către metodele de educație. Ultimul punct de vedere este cel mai aproape de adevăr, dar cu o condiție: metodele, mijloacele, căile — oricum am vrea să le numim — prezintă garanții pentru eficiență, în măsura în care rezultă din cunoașterea clară a fenomenelor, faptelor, situațiilor.

În cazul discutat de noi, certitudinea că elevii de astăzi vor fi bine adaptați la cerințele obiective ale etapelor următoare școlare sau profesionale se construiește, deopotrivă, pe cunoașterea problemelor educative implicate de specificul dezvoltării personalității în etapele sale ontogenetice și, ca urmare, pe organizarea activității educative, ceea ce reprezintă mai mult decît o simplă metodă. O astfel de acțiune educativă este similară unui complex tehnic care are capacitatea de a declanșa acțiuni simultane și succesive, cu efecte în direcții variate, de natură să întretină calitatea funcțională a întregului. Astfel, imaginându-ne elevul nostru ca persoană nu putem spune că el are numai inteligență sau numai sentimente, numai conduită sau numai voință etc., ci toate acestea la un loc, sintetizate într-o manieră specifică. Personalitatea lui se manifestă ca funcție integratoare a tuturor fenomenelor și proceselor psihice, precum și a experienței sale, permițându-i manifestarea coerentă și adaptarea. Cînd educația nu acționează asupra tuturor elementelor ce se cer integrate — intelectuale, afective, motivaționale, volitive, de caracter — rezultatul ei este ineficient căci poate cultiva inteligența inadaptable la cerințele sociale obiective sau nemotivate în concordanță cu ele, poate favoriza sau nu dezvoltarea unor caractere în raport cu scara de valori a societății. Astfel se explică acel „ceva care scapă” în educație — așa cum se exprima profesorul mai sus citat — sau de ce apar inconsecvențe de comporta-

ment după ce elevul a părăsit școala — problemă ridicată de prof. Constanța Năstase în consiliul profesoral de la Școala generală nr. 88 din Capitală.

Premise teoretico-metodologice pentru elaborarea programului de educație a personalității elevului

Personalitatea fiind o „structură” de atribute organizate specific, programul educativ trebuie să aibă în vedere dezvoltarea și organizarea tuturor acestor atribute. În cercetările efectuate de către un colectiv de psihologi de la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice, la aceiași elevi, de-a lungul a trei ani de școală (clasa a V-a, a VI-a și a VII-a), s-a relevat o variabilitate apreciabilă a rețelei dintre nivelul de inteligență al elevilor și randamentul școlar, ca rezultat al faptului că nu s-a activat în măsură suficientă și asupra motivației pentru învățatură, asupra intereselor de cunoaștere și de activitate, asupra unor trăsături de personalitate ca: maturitate emoțională, capacitate de adaptare, sociabilitate și control prin alții etc.

Atributele de personalitate sînt măsurabile, astfel încît programul educativ poate să fie organizat pe baza cunoașterii acestora la vîrsta respectivă și individualizat după caz. Foarte mulți profesori ne-au cerut „jaloane” pentru cunoașterea elevilor. Călea de rezolvare nu este însă atît de simplă. Cercetătorul are obligația morală să ofere profesorului numai acele mijloace verificate științific care pot fi manipulate de către profesor. Noi am oferit Ministerului Educației și Învățămîntului cîteva dintre acestea, pentru a fi valorificate. Există însă și alte metode de cunoaștere a personalității, care nu pot fi aplicate decît de psihologi, intrucît presupun o tehnică foarte complicată de prelucrare, de interpretare a datelor și de stabilire a valorii lor psiho-diagnostice. Utilizarea acestora nu este însă foarte presantă, decît în cazuri „problemă”, în care intervenția specialistului este obligatorie.

Personalitatea elevului constituindu-se și manifestîndu-se ca atare nu numai prin activitatea de învățare, ci, mai ales, prin experiența relațiilor sociale trăite, se impune includerea întregii clase de elevi — ca grup organizat — într-un program educativ. Sînt unii copii buni la învățatură, dar izolați de clasă, vedete care nu au dezvoltată abilitatea și bunăvoința de

a convieșii și de a coopera cu alții. Astfel de elevi nu se maturizează ca ființe prosoziale, rămîn individualiști și inadaptabili cerințelor vieții. Dintre aceștia, se relevă în literatura de specialitate, sînt recrutați cei care vor avea dificultăți în viața de familie, în muncă, în relațiile civice și chiar în realizarea lor profesională. Așa cum adaptarea la natură este un joc dialectic dintre organism, ca întreg, și situație, adaptarea la muncă și societate este o relație dialectică dintre personalitate și situația din viața socială. Personalitatea elevului se definește global prin organizarea dinamică a comportamentelor învățate în mediul său cultural și social. În relație cu ceilalți, elevul se definește pe el însuși, își recunoaște calitățile și defectele, își formează comportamente dirijate de norme, ajungînd pînă la forma elevată a gîndirii sale axiologice cînd singur își fixează norme de comportament — aprobate de societate. În astfel de condiții, nu se mai produc discontinuități în conduita elevului după ce el a ieșit din colectivul școlar — ca în cazurile celor relatate de prof. Constanța Năstase. Din păcate, profesorii dau prea puțină atenție valorii educative a colectivului școlar și nu acționează suficient pentru organizarea acestuia ca factor educativ.

Pentru o concepție cuprinzătoare despre „randamentul școlar”

De la vechea idee a lui Comenius că școala trebuie să învețe totul pe toți, și pînă astăzi, s-a parcurs un drum lung. Totuși, nu puțini sînt aceia care apreciază încă randamentul școlar prin volumul de cunoștințe evaluat în note. Este, credem, momentul să deonem un efort de a găsi un sistem amplu de apreciere a randamentului școlar prin ceea ce înstrucția și educația au reușit să clădească în personalitatea elevului, în raport cu ideea despre om în societatea noastră. Orice tînar poate fi o promisiune — cum spunea M. Ralea — dar succesul lui este o condiție esențială a dezvoltării personalității. Randamentul școlar se măsoară prin acea construcție psihică și morală cu semnificații profunde pentru om și societatea sa. Prin cercetările pe care colectivul nostru le efectuează în școli, încercăm să elaborăm un sistem descriptiv al randamentului școlar, avînd ca bază relația dintre următoarele dimensiuni ale personalității elevului: inteligență și nivel intelectual, motivație generală pentru activitate, motivația de autorealizare, interesele de cunoaștere, interesele sociale, profilul moral al elevului etc. Sîntem convinși că, pe o astfel de bază, se pot face o programare și organizare eficientă a procesului instructiv-educativ.

Dr. GEORGETA DAN-SPÎNOIU
Institutul de cercetări pedagogice și psihologice

Lecțiile de sinteză finală

Convorbire cu prof. EMILIA CONSTANTINESCU,
șef de laborator la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice

Red. Este cunoscut faptul că printre principalele obiective ale lecțiilor de sinteză finală se află și valorificarea formativă a potențialului educativ al fiecărei discipline. În același timp, însă, cunoaștem eforturile care se depun în cadrul învățămîntului contemporan de abordare interdisciplinară a formației absolvenților fiecărui tip și profil de învățămînt.

Emilia Constantinescu: Sintetizarea cunoștințelor — generalizarea acestora pe baza unor coordonări din ce în ce mai largi și constituirea unor sisteme integratoare din elementele însușite, mai mult sau mai puțin disparate, în cadrul fiecărui obiect de învățămînt — constituie o componentă necesară a procesului de învățare și, așa cum spuneam, de „valorificare formativă a potențialului educativ al disciplinelor școlare”. Nu se poate vorbi de o învățare eficientă decît dacă, drept rezultat al acesteia, elevul dispune de un sistem de cunoștințe care să integreze în structuri coerente informația dobîndită prin abordarea analitică a diferitelor teme și capitole din programele școlare. Această integrare trebuie să constituie un proces permanent, sistemul de cunoștințe constituindu-se treptat, prin stabilirea relațiilor dintre noțiunile cunoscute și cele nou însușite, prin diferențierea și corelarea acestora, prin organizarea cunoștințelor după criteriile interne ale fiecărui domeniu. Eficiența lecțiilor de sinteză desfășurate în ultimul trimestru depinde, ca atare, de condiția ca pe parcursul întregului an școlar, în cadrul fiecărei discipline și al fiecărei unități didactice — temă sau capitol — să se fi realizat sinteze parțiale. Se știe că o generalizare mai tîrzie înseamnă întotdeauna o reînvățare și, de aceea, a rămîne în timpul anului școlar doar la o perspectivă „atomizată” asupra conținutului capitolelor studiate nu conferă cunoștințelor valoare operațională și nu poate constitui o premisă favorabilă desfășu-

rării lecțiilor de sinteză finală. Dimpotrivă, stabilirea continuă a relațiilor între cunoștințe permite atît valorificarea permanentă a achizițiilor mai vechi pentru dobîndirea unor noi cunoștințe, cît și realizarea unor sinteze ample interdisciplinare, cu o deosebită valoare formativă în etapa de încheiere a studiilor.

Red. Este cunoscută îngrijorarea elevilor în perioada lecțiilor de sinteză recapitulativă, în împrejurările în care unele cadre didactice limitează această activitate didactică doar la verificarea cunoștințelor elevilor. Vă rugăm să ne precizați care este locul pe care îl ocupă verificarea cunoștințelor și rolul de evaluator pe care îl are profesorul în lecțiile de sinteză?

Emilia Constantinescu: Desfășurate pe baza unor premise ca cele expuse anterior, lecțiile de sinteză își pot propune scopuri care să depășească net, sub raport calitativ, „verificarea cunoștințelor” elevilor prin simpla repetare a acestora, realizată adesea doar ca o „trecere în revistă” — ce este drept, mai concisă și, ca atare, și mai ineficientă — a temelor studiate în anul școlar respectiv. O adevărată lecție de sinteză poate să-și propună să realizeze, de pildă, explicitarea structurii întregului sistem de cunoștințe însușite de elevi, punînd în evidență relațiile dintre noțiunile fundamentale ale domeniului respectiv și ale domeniilor înrudite, conferindu-le prin aceasta un grad sporit de operaționalitate.

Cunoașterea structurii sistemului de cunoștințe de către elevi constituie pentru aceștia o „bază de orientare” nu numai într-un anumit domeniu, ci într-o arie largă de probleme conexe, ea permițându-le să integreze în sistem, în mod independent, cunoștințele pe care le vor dobîndi ulterior.

Lecțiile de sinteză pot avea, totodată, ca scop, și realizarea unui transfer recu-

rent asupra conceptelor, metodologiilor, și chiar asupra strategiilor de cunoaștere. Într-adevăr, realizarea unor corelații largi și atingerea unor nivele înalte de abstractizare și generalizare prin sintezele finale permit, de pildă, îmbogățirea unor noțiuni însușite, pe parcursul anului școlar, într-o primă aproximație, doar la nivelul permis de pregătirea de care dispuneau elevii în momentul respectiv.

Transferul metodologic poate fi operat în cadrul lecțiilor de sinteză și de la o disciplină la alta valorificînd, în planuri multiple, achizițiile elevilor din anumite domenii. Din acest punct de vedere, filozofia, de pildă, poate beneficia din plin de cunoștințele dobîndite de elevi la toate disciplinele școlare pe parcursul mai multor ani de studii, înarmîndu-i totodată pe aceștia cu instrumentele de cunoaștere și interpretare valabile pentru toate domeniile.

Evident că o astfel de concepție asupra funcțiilor lecțiilor de sinteză are implicații și asupra modului în care trebuie concepută verificarea cunoștințelor în perioada respectivă.

Aș spune că această verificare, la sfîrșitul anului, nu-și mai are obiect, intrucît nu mai permite intervenții în pregătirea elevilor la care s-ar constata lipsuri. Verificarea realizării obiectivelor specifice, înscrise în programe, trebuie realizată pe întreg parcursul anului școlar, iar rezultatele acestei verificări trebuie să ducă la remedierea promptă a deficiențelor observate. Lecțiile de sinteză constituie, din acest punct de vedere, un prilej de evaluare a măsurii în care au fost atinse obiectivele generale instructiv-educative. În aceste lecții, așa cum am mai subliniat, se pune mai ales problema valorificării superioare a cunoștințelor, operaționalizarea acestora, folosirea lor în situații noi, legarea teoriei de practică. În acest context, profesorul trebuie să se poată sprijini pe rezultatele obținute de elevi pe tot parcursul anului.

Părerea mea este că lecțiile de sinteză sînt mai mult un prilej de autoevaluare a eficienței activității desfășurate de profesor în timpul anului, decît de verificare a cunoștințelor elevilor.

Red: Vă rugăm să vă referiți la metodele de învățămînt care se folosesc cu precădere în lecțiile de sinteză finală și să menționați dacă aceste metode iau forme specifice la sintezele recapitulative.

Emilia Constantinescu: După cum cred că rezultă din ceea ce am spus înainte, cel mai important lucru în lecțiile de sinteză este scopul pe care trebuie să-l atingă. În acest sens, cred că profesorul trebuie să-și fixeze cu precizie ce probleme își propune să rezolve în fiecare din aceste lecții (și nu ce capitole din program trebuie să parcurgă), astfel încît, în ansamblu, ele să ducă, nu la repetarea, ci la restructurarea, la valorificarea superioară, la îmbogățirea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor elevilor. Evident, metodele folosite trebuie să fie în acord cu aceste scopuri, ele trebuie adaptate la conținutul activității, la nivelul clasei, precum și la alte condiții specifice în care se desfășoară activitatea respectivă.

În general, se poate aprecia că trebuie pus un mai mare accent pe valorificarea gîndirii creatoare a elevilor, pe capacitatea lor de abstractizare, generalizare, transfer și nu pe posibilitatea reproducerii informațiilor. Ori-cum, activitatea desfășurată în clasă trebuie să fie o prelungire a celei de pregătire a acestor lecții, de către elevi. De aceea, temele pentru acasă ce se dau în această perioadă vor viza, nu o „reînvățare”, ci o amplă operare cu materialul deja însușit, realizarea unor scheme, structuri, rezolvarea problemelor presupunînd valorificarea cunoștințelor însușite în diferite capitole și teme chiar la alte discipline etc. Și chiar dacă activitatea independentă a elevilor nu se va solda întotdeauna cu cele mai bune rezultate, efortul deosebit pentru a face față unor astfel de cerințe constituie un fond favorabil receptivității și înțelegerii problemelor ce se vor dezbate în clasă și rezolvării adecvate a acestora.

În concluzie, menționez încă o dată că lecțiile de sinteză trebuie gîndite și realizate numai în legătură cu întreaga activitate desfășurată pe parcursul anului școlar și că reușita lor, ca și evitarea supraîncărcării elevilor în această perioadă, depinde de atingerea treptată a tuturor obiectivelor instructiv-educative propuse de programele școlare. Este necesar ca ele să se soldeze cu un beneficiu evident pentru elevi și să faciliteze trecerea lor la o nouă etapă de studiu în anul următor.

Convorbire consemnată de
CORNELIA PAUN

ÎNALT PRESTIGIU INTERNAȚIONAL

(Urmare din pag. 1)

român, edificării unei lumi prospere, constituie pentru noi un mare exemplu, care mobilizează eforturile întregii națiuni spre atingerea telului nostru suprem: construcția societății socialiste multilateral dezvoltate în România“.

Pentru o lume mai dreaptă și mai bună

Arătând că dorința de pace, prietenie și colaborare a poporului român, care s-a făcut auzită de atâtea ori pe cele mai diferite meridiane ale globului, prin glasul celui mai autorizat reprezentant al țării noastre, a fost confirmată și în cadrul recentului dialog româno-american la cel mai înalt nivel — **Eugenia Ploștinaru**, directoarea Grădiniței cu program prelungit nr. 5 din Reșița, subliniază că partidul și statul nostru militează consecvent pentru înfăptuirea unei lumi mai drepte și mai bune, promovează, cu principialitate, o politică de adâncire a legăturilor, a prieteniei și colaborării cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială, spre binele reciproc, pentru cauza păcii, securității și prosperității tuturor națiunilor.

„Sînt convinsă — ne scrie în încheiere corespondenta noastră — că noul dialog româno-american la cel mai înalt nivel se înscrie, prin valoarea ideilor și bogăția schimbului de păreri ce au avut loc, prin adîncirea cooperării dintre cele două popoare, ca o contribuție pozitivă în ansamblul eforturilor de stimulare a cursului destinderii, în direcția dezarmării, a securității, colaborării și păcii în lumea întreagă“.

Sîntem conștienți de marile noastre răspunderi

Apreciind că vizita făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în S.U.A. se înscrie, cu strălucire, între acțiunile întreprinse de statul nostru și de conducătorul său pentru făurirea în lume a unui climat de pace și de colaborare, propice dezvoltării plene a fiecărei națiuni, **institutoarea Megyeri Katalin**, de la Liceul de matematică-fizică nr. 5 din București, subliniază că prestigiul internațional al României se bazează pe certa ei contribuție la îmbunătățirea relațiilor dintre popoare, pe realizările incontestabile ale poporului român în construcția vieții sale nascente, prospere, bazate pe munca înfrățită a milioaneilor de muncitori, tărani, intelectuali — români, maghiari, germani și de alte naționalități.

„Ca fii ai acestui harnic popor — spune în încheiere institutoarea Megyeri Katalin — ca slujitori credincioși ai școlii, sîntem conștienți de marea răspundere ce ne revine în educarea unui tineret capabil să ducă mai departe și să dezvolte prestigiul cîștigat de România în lume, contribuind la progresul vieții din patria noastră, la înfăptuirea păcii și prieteniei între popoare, pentru construirea unei lumi bazate pe justiție, cooperare și demnitate“.

Izvoare de încredere și tărie morală

„Asemeni tuturor cetățenilor patriei noastre, și colectivul de cadre didactice și de elevi ai Liceului «Traian» din Drobeta Turnu-Severin — ne scrie prof. **Ovidiu Vișan**, directorul acestui prestigios lăcaș de învățămînt — a urmărit cu viu interes și cu justificată mîndrie, vizita în S.U.A. a reprezentanților României socialiste, în frunte cu ilustrul său fiu, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Am fost martori și părtași însuflețiți la acest eveniment cu ample rezonanțe mondiale — dialogul româno-american din aprilie 1978 — care a reconfirmat prestigiul internațional al României, considerația profundă față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru ideile și acțiunile sale generoase și înțelepte în viața politică internă și internațională.

Larga audiență a inițiativelor de pace și prietenie ale președintelui României, în rîndul conducătorilor de state și al liderilor politici, în opinia publică internațională atestă caracterul realist-constructiv al politicii sale, bazată pe cunoașterea științifică a realităților lumii contemporane, pe descifrarea exactă a tendințelor ei, a problematicii ei majore.

Sîntem impresionați și trăim o mare mulțumire văzînd că țara noastră, ilustra personalitate a președintelui ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au devenit pentru oameni de pretutindeni, pentru personalități de cele mai diverse convingeri — izvoare de încredere și de tărie morală, în această epocă în care dăinuie pericolul atomic și în care mai există foame și inechitate.

Firesc, ne-au impresionat cuvintele de aleasă prețuire și stimă rostite cu sinceritate de președintele Carter la adresa tovarășului Nicolae Ceaușescu.

«Cred că este cazul să subliniez — afirma președintele S.U.A. în cursul vizitei — că, în calitate de conducător al marelui țării, el nu numai că a asigurat un uriaș progres al României, dar și-a cucerit un rol de lider în întreaga comunitate internațională, ceea ce este remarcabil“.

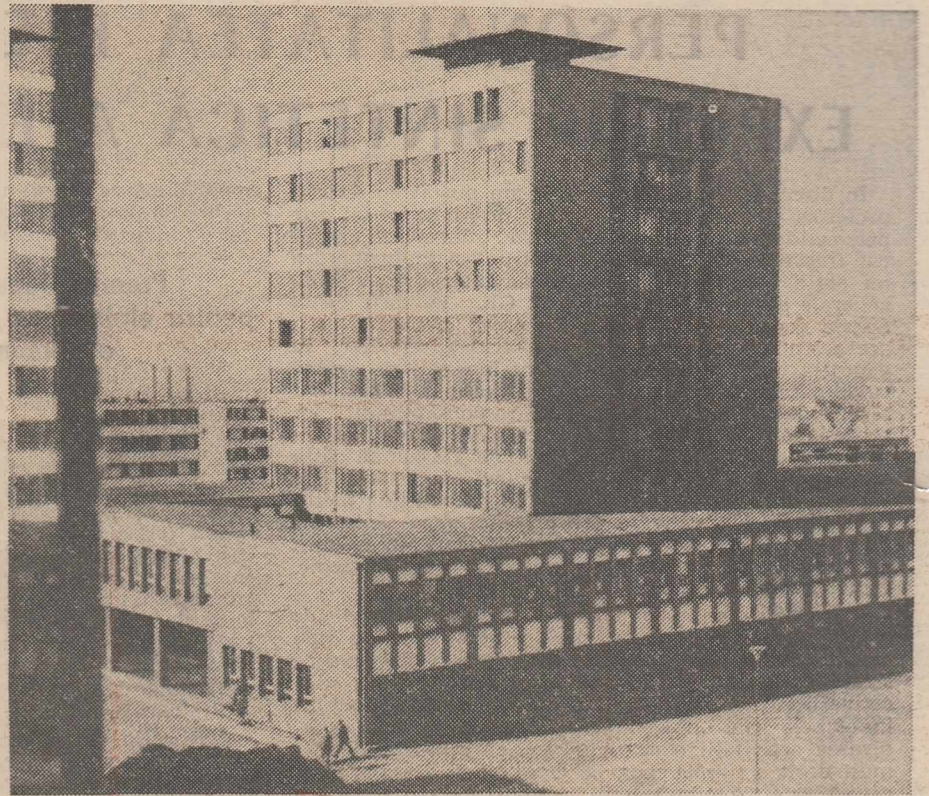
ȘCOALA ÎN R.P. BULGARIA

Motive de optimism și încredere

În acești ani, ai celui de al VII-lea cincinal, în fața învățămîntului bulgar stau sarcini de mare răspundere. Rolul și locul acestuia în ascensiunea multilaterală a țării noastre sînt indicate de hotărîrile celui de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Bulgar — anume faptul că învățămîntul trebuie să devină o instituție care să pregătească forța de muncă pentru toate domeniile de activitate.

Desigur, sînt generatoare de optimism și încredere realizările de pînă acum, înaintarea noastră continuă și afirmarea multilaterală a personalității umane în condițiile procesului de formare a societății socialiste dezvoltate. Noi înțelegem clar că problemele legate de formarea generației viitoare ca generație de tineri comuniști, de care vor depinde fericirea și frumusețea zilelor noastre de mîine, se rezolvă pe un plan larg social.

În primii doi ani ai celui de al VII-lea cincinal, sistemul de învățămînt din Bulgaria a obținut succese însemnate. S-au creat premisele necesare îndeplinirii planului de stat cu privire la pre-

Clădirea unei școli profesionale din Kladno, R. S. Cehoslovacă

gătirea cadrelor cu studii medii post-liceale și superioare. Peste 107 000 de muncitori calificați, peste 78 000 de specialiști cu studii medii, peste 25 000 de specialiști cu studii post-liceale și peste 35 000 de cadre cu studii superioare au îmbogățit, în această perioadă, potențialul material și spiritual al națiunii noastre.

Pentru a continua procesul pregătirii cadrelor capabile să rezolve sarcinile complexe ale revoluției tehnico-științifice în ritmuri dinamice, în țara noastră se duce, în prezent, lupta pe un front larg, în vederea trecerii la învățămîntul mediu general. De aceea, forțele pedagogilor și ale lucrătorilor din învățămînt sînt concentrate spre rezolvarea a două probleme de bază: formarea noului tip de școală medie politehnică, o calitate înaltă și eficacitate mare în munca de educație și instruire. Noul tip de școală va conduce mai bine la îmbinarea celor două laturi ale procesului instruirii — cea de cultură generală și cea politehnică. Rezultatele obținute pînă acum în această privință sînt încurajatoare.

Este limpede că școala contemporană nu poate să-și îndeplinească sarcinile în mod corespunzător în condițiile păstrării fără discernămint a vechilor ei conținuturi, a organizării și metodelor tradiționale, fără o contribuție pedagogică creatoare a personalului didactic. Căutările noastre pentru găsirea noului în munca de învățămînt se bazează pe înțelegerea sensului transformărilor calitative ce au loc în structura socială din lumea contemporană, în conștiința și modul nostru de viață, pe analiza științifică a procesului complex de formare a personalității tînrului. Urmărim ca învățămîntul să dea nu numai cunoștințe, dar și metoda de gîndire, maniera științifică de interpretare a fenomenelor. Școala trebuie să cultive spiritul creativ, al orientării rapide, al adaptării la schimbare, o solidă pregătire profesională, pentru muncă, un înalt simț de răspundere și organizatoric, cetățeni cu o poziție activă în viață. Asemenea orientări corespund cerințelor de mîine, tendințelor și legislațiilor vieții sociale, evoluției procesului tehnico-științific din lume.

Sub conducerea Partidului Comunist Bulgar, sistemul nostru de învățămînt devine unul dintre principalii factori ai progresului multilateral social-economic al țării noastre.

ȘTEFAN GHEORGHIU
redactor șef de secție la „Ucitelska Delo“ din R.P. Bulgaria

Particularitățile reformei învățămîntului polonez

(Urmare din pag. 1)

contingent de copii în vîrstă de 6—7—8 ani. Acest lucru este important din punct de vedere al cheltuielilor.

În al doilea rînd: timp de vreo patru ani s-a lucrat intens la elaborarea de noi manuale, la pregătirea de noi cadre. Acum această perioadă de pregătire — a cadrelor și a manualelor — s-a încheiat, așa încît putem să începem larga acțiune pe care ne-am propus-o.

Red.: Fiecare sistem de învățămînt prezintă, pe lângă trăsături comune cu alte sisteme, și unele care sînt „numai ale lui“. Vă rugăm să ne arătați elementele pe care le considerați cele mai originale, mai proprii școlii poloneze, așa cum se reflectă în acțiunea de reformare a educației naționale.

Jerzy Kuberski: Subliniez două lucruri. În primul rînd schimbările în organizarea învățămîntului la sate. Vom avea centre școlare puternice, bine dotate, care vor deservei mai multe sate, evitîndu-se pulverizarea învățămîntului în unități școlare mici. Este un proces care mai durează — pînă în prezent am realizat 80 la sută din aceste centre școlare, și mai avem de realizat 20 la sută. A doua particularitate: în momentul

de față dispunem de manuale foarte bune pentru primele clase, I, a II-a, a III-a. Acesta este, desigur, meritul autorilor noștri de manuale — pedagogi, învățători; în elaborarea manualelor, noi am folosit și experiența altor țări socialiste frățești, inclusiv experiența românească. Întrucît noi am lansat reforma cel mai tîrziu, am avut posibilitatea să evităm greșelile și să folosim numai ceea ce s-a dovedit, în practică, deosebit de valoros.

Red.: Spre ce tip de absolvent tineste școala generală obligatorie din țara dv., atît în ceea ce privește posibilitățile de integrare socio-profesională, cît și de continuare a studiilor?

Jerzy Kuberski: Din acest punct de vedere școala noastră prezintă o mare asemănare cu școala românească: dorim să formăm un absolvent bine orientat, însuflețit de sentimente patriotice și internaționaliste, dar și bine pregătit pentru viață, pentru profesie. Sarcina școlii nu este numai aceea de a pregăti în vederea continuării studiilor în învățămîntul superior, dar și de a pregăti pentru muncă, fiindcă aceasta — ca și la dv. — este factorul determinant în societate. Subliniem mereu că viitorii absolvenți, indiferent dacă vor deveni studenți, muncitori sau tehnicieni,

trebuie să fie pregătiți atît din punct de vedere general — teoretic, cît și practic.

Red.: Fiindcă vă aflați la capătul unei vizite făcute în țara noastră, cu ce impresii vă întoarceți în patrie?

Jerzy Kuberski: Vreau, înainte de toate, să felicit pe tovarășii români pentru progresele însemnate pe care le-au înregistrat în domeniul învățămîntului. Cunosc învățămîntul românesc din trecutul îndepărtat și, ca om din afară, poate văd cel mai bine ce progrese mari s-au făcut atît în privința condițiilor organizatorice, nivelului de pregătire a cadrelor, dar mai ales în ceea ce privește organizarea vieții interne a școlii voastre — foarte precisă, legată cu toate domeniile vieții sociale. Am avut prilejul să cunosc numeroase aspecte interesante atît la București, cît și la Pitești unde am văzut școli, și am remarcat cît de preocupat sînt profesorii pentru ca școala lor să fie cît mai bună.

Vreau să subliniez ospitalitatea și cordialitatea cu care am fost întîmpinați peste tot.

Ne întoarcem în patrie cu cele mai frumoase impresii din România. Apreciem în cel mai înalt grad înfăptuirile voastre și vreau să urez tuturor profesorilor români noi și frumoase succese în realizarea hotărîrilor Partidului Comunist Român în domeniul învățămîntului. Vă mulțumesc.